

Dato: 29.10.2021

Sagsnr.: 20/10377

E-mail: teknik@vejen.dk

Tlf: 7996 5000

Hovborg Fiskeri
v/ Glenn Lauridsen
Holmeåvej 23
6682 Hovborg

Miljøgodkendelse

Hovborg Fiskeri

Indholdsfortegnelse

1	Stamblad	3
2	Ansøgning	4
3	Afgørelse	4
4	Godkendelsens varighed	5
5	Vilkår	5
5.1	Generelle vilkår.....	5
5.2	Vilkår om drift af dambruget inkl. afgitring	6
5.3	Vilkår vedrørende spildevandsudledning	7
5.4	Vilkår vedrørende medicin og hjælpestoffer	8
5.5	Driftsjournal	10
5.6	Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	11
5.7	Affald og slam.....	11
5.8	Overjordiske olietanke	11
5.9	Støj og lugt	11
6	Virksomhedsophør	12
7	VVM-screening	12
8	Klageadgang	13
9	Offentliggørelse	13
	Redegørelse og vurdering	15
1	Indledning	15
2	Grundlag for sagsbehandling	15
3	Kort beskrivelse af projektet	15
4	Planforhold og beskrivelse af virksomhedens omgivelser.	19
5	Indhentede udtalelser og bemærkninger til godkendelsen	20
6	Redegørelse og vurdering af projektet	20
6.1	Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	20
6.2	Luftforurening.....	25
6.3	Støj og vibrationer	25
6.4	Affald.....	26
6.5	Egenkontrol	26
6.6	Vandindvinding og afgitring	27
6.7	Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	27
6.8	Samlet foreløbig vurdering af projektet efter Habitatbekendtgørelsens bestemmelser	28
7	Sammenfatning	30
	Bilag 1 – Oversigtskort Hovborg Fiskeri	32
	Bilag 2 – Forudsætninger og beregninger af medicin og hjælpestoffer .	33
	Bilag 3 – Foreløbig habitatvurdering – Hovborg Fiskeri	42

1 Stamblad

Dambrugets navn:	Hovborg Fiskeri
Adresse:	Holmeåvej 23, 6682 Hovborg
Dambrugsnummer:	7130
CHR. nr.:	103588
Telefonnummer på dambruget:	23472461
CVR-nummer / P-nummer:	CVR-nr.: 14656782, P-nr.: 1000779734
Matrikelnummer:	1ae, 1an, 1cp, 1p, 1cg Hovborg By
Ejer:	Glenn Lauridsen
Ejers adresse:	Holmeåvej 23, 6682 Hovborg
Ejers telefonnummer:	98566103
Ejers e-mail:	hovborgfiskeri@gmail.com
Dambruget drives af:	Glenn Lauridsen
Driftsansvarlig kontaktperson:	Glenn Lauridsen
Nærrecipient, målsætning:	Holme Å, god økologisk tilstand
Fjernrecipient:	Vadehavet
Vandløbets medianminimumsvandføring nedstrøms:	570 l/s
Tilladelse til indvinding af overfladevand: Mængde overfladevand, der må indvindes: Tilladelse til indvinding af grundvand:	Samtidig med miljøgodkendelsen gives ny vandindvindingstilladelse. 285 l/s. Hidtil ikke anvendt til dambrugsdrift, men 100.000 m ³ / år til køling af fiskesø.
Recirkuleringsgrad:	0 – 41 % (returpumpekapacitet på 200 l/s).
Foderkvote:	58 tons per år
Passageforhold:	Stryg med kapacitet til hele åens vandføring (2011).
Afgitring:	Indløb med 6 mm brede åbninger samt tromle med 6 mm åbning, og udløb med 10 mm brede åbninger. Indløbsafgitring ændres senest 1. april 2023 til 1 mm åbning, under forudsætning af at nedstrøms faunapassager og afgittringer ved dambrug i Varde Kommune er godkendt til snæbel pr. 1. februar 2023.

2 Ansøgning

Vejen Kommune har genbehandlet ansøgning af den 29. august 2009 om miljøgodkendelse af produktionen af ørreder (regnbueørreder, guldørreder, bækørred og kildeørred) på Hovborg Fiskeri, der er indrettet som et traditionelt, lavteknologisk dambrug, på Holmeåvej 23, 6682 Hovborg. Ansøgningen er indsendt ved konsulent Villy Larsen.

Den 5. juli 2020 blev ansøgningen opdateret i forhold til ny dambrugsbekendtgørelse og der er efterfølgende modtaget supplerende oplysninger ved mail af 10-11. december 2020 samt 14. december 2020 og 18. marts 2021 (medicin og hjælpestoffer).

3 Afgørelse

Vejen Kommune godkender i henhold til § 33 stk. 1 og § 39 i lovbekendtgørelse nr. 681 af 02. juli 2019 om miljøbeskyttelse, på nærmere angivne vilkår, produktionen på Hovborg Fiskeri beliggende på matrikel nr. 1ae, 1an, 1cp, 1p, 1cg Hovborg By.

Afgørelsen omfatter yderligere tilladelse til udledning af spildevand jf. miljøbeskyttelseslovens¹ kap. 4 § 28, samt bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017 om krav til udledning af visse forurenende stoffer til vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og havområder.

Med afgørelsen har Vejen Kommune vurderet, at dambruget overholder kravene til drift og indretning i henhold til Dambrugsbekendtgørelsen².

Anlægget er omfattet af I 202 bilag 2 til Godkendelsesbekendtgørelsen³.

I 202 omfatter ferskvandsdambrug og andre fiskeproduktionsanlæg – bortset fra fiskeproduktionsanlæg med fuld recirkulation og uden direkte udledning til vandløb, søer eller havet.

Godkendelsen omfatter hele virksomheden dog ikke Put and Take sø. Godkendelsen træder i kraft på meddelestedstidspunkt.

Kommunens godkendelse gælder for det ansøgte projekt. Afgørelsen omfatter alene forholdet til miljøbeskyttelsesloven. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Der er gennemført en VVM-screening af projektet om miljøgodkendelse, inklusive en foreløbig vurdering efter Habitatbekendtgørelsen⁴.

Afgørelserne er offentliggjort samtidigt.

¹ Lbk nr. 681 af 2. juli 2019 om miljøbeskyttelse

² Bekendtgørelse nr. 1567 af 7. december 2016 om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug

³ Bekendtgørelse nr. 2255 af 29/12 2020 om godkendelse af listevirksomheder

⁴ Bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

4 Godkendelsens varighed

Godkendelsen skal sammen med vandindvindingstilladelsen revurderes indenfor 10 år. Retsbeskyttelsesperioden er 8 år. Dette indebærer at myndigheden i perioden indtil udløb af retsbeskyttelsesperioden kun kan meddeles yderligere krav hvis der på grund af ny viden, eller ny lovgivning er behov for at regulere godkendelsens vilkår.

Godkendelsen skal revurderes senest 02.11.2031.

5 Vilkår

Vejen Kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som det er beskrevet i ansøgningen, med de ændringer der følger af miljøgodkendelsens vilkår.

Dette indebærer at anlægget ikke må ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt på en måde, som indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er vurderet og om fornødent godkendt af godkendelsesmyndigheden efter miljøbeskyttelseslovens § 33.

5.1 Generelle vilkår

1. Dambruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med reglerne i Dambrugsbekendtgørelsen samt vilkår i godkendelsen. På dambruget må sættefisk af ørred (regnbueørred, kildeørred, bækørred, guldørred) produceres til konsumfisk, herunder til "put and take"-søer. Hvis produktionen ønskes ændret væsentligt, f.eks. til produktion af større fiskestørrelser eller andre fiskearter (fx udelukkende regnbueørred), skal dette meddeles kommunen. Inden 10 hverdage efter modtagelsen meddeler kommunen, om ændringen kræver et tillæg til den eksisterende godkendelse og en fornyet stillingtagen til dambrugets vandbehov.
2. Driftsforstyrrelser, udslip af fisk eller uheld, der medfører væsentlig forurening eller fare herfor eller overtrædelse af godkendelsens vilkår, skal straks meddeles tilsynsmyndigheden. En skriftlig redegørelse for forholdet skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter hændelsen. Det skal af redegørelsen fremgå, hvilke foranstaltninger der er, eller vil blive iværksat for at hindre lignende hændelser i fremtiden.
3. Godkendelsen bortfalder hvis den ikke er udnyttet indenfor 2 år efter tidspunktet for offentliggørelse.
4. Afgørelsen skal revurderes senest 10 år efter godkendelsesdato, samtidigt med en eventuel fornyelse af tilladelse til indvinding af overfladevand.
5. Hvis der sker ændringer i dambrugets ejerforhold, skal tilsynsmyndigheden orienteres herom senest en måned efter ændringen.

5.2 Vilkår om drift af dambruget inkl. afgitring

6. Der må alene benyttes tørfoder, som skal være energirigt og højt fordøjeligt. Følgende krav til foder og produktion for ørred undtaget avlsfisk skal være opfyldt:
 - Indholdet af fordøjelig energi (DE) i foderet skal være på mindst 18,2 MJoule/kg (4,35 Mcal/kg).
 - Smuldindholdet må maksimalt være 1 %. Smuldindholdet defineres som den fraktion af foderet, der kan sigtes fra med en sigte med maskestørrelse, der er 0,25 gange foderpillernes tværmål.
 - Kvælstofindholdet må maksimalt være 9 % af foderets tørvægt.
 - Fosforindholdet må maksimalt være 1 % af foderets tørvægt
 - Foderkvotient max 0,95 for fisk under 1 kg.
 - Foderkvotient max 1,2 for fisk større end 1 kg.
7. Det største tilladte årlige foderforbrug udgør 58 tons pr. år hvoraf mindst halvdelen skal anvendes til ørred fra 0-100 g med foderstørrelse op til 3 mm inkl.
8. Dambrugets udledning af organisk stof og næringsstoffer må ikke medføre at DVFI målt nedstrøms for dambruget er mindre end faunaklasse 5.
9. Døde fisk skal opsamles mindst en gang dagligt og opbevares i lukket, tæt beholder af plast eller metal indtil bortskaffelse.
10. Indløbsgitter/faunasigter må højst være med en ristefasthed/huldiameter på 6 mm, og udløbsafgitring med en tremmeafstand/huldiameter på maksimalt 10 mm.
11. Senest 1. april 2023 må åbningerne i gitterne ved indløb fremadrettet i perioden fra den 1. februar til og med den 30. juni højst være 1 mm. Åbningerne i gitterne ved indløb må i perioden fra den 1. juli til og med den 31. januar højst være 4 mm. Er der pr. 1. februar 2023 ikke etableret snæbelpassage og snæbelafgitring ved to nedstrøms beliggende dambrug i Varde kommune (Hesselho og Haltruplund) udskydes fristen for Hovborg fiskeri til to måneder efter disse er etableret. Hovborg Fiskeri orienterer Vejen kommune inden 1. februar 2023 såfremt vilkår for udsættelse er opfyldt.
12. Enhver gittersektion skal sikres eller aflåses således at gitteret ikke umiddelbart kan fjernes. Gitterstavene skal være rektangulære eller flyvingeformede medmindre der anvendes tromlerist.
13. Ind- og udløbsgitterne skal være udført i ikke forgængeligt- og ikke fleksibelt materiale, og være fastmonteret i et bygværk.
14. Gitterne skal være tætsluttende langs bredder, sider og bund af vandløbet.
15. Indløbsgitternes overkant skal være mindst 30 cm over højeste vandstand, og udløbsgitterne skal være mindst 1 m over højeste vandstand.

16. Ind- og udløbsgitrene skal placeres således at de flugter med vandløbets bredder, og placeres således at der ikke opstår blindgyder og skal være intakt hele året
17. Afgitringen skal være intakt, og i drift hele året.
18. Dambruget skal senest 1. januar 2022 være indrettet med flowmåler på ind- og udløb jf. dambrugsbekendtgørelsens krav.

5.3 Vilkår vedrørende spildevandsudledning

19. Iltmætningen i dambrugets afløbsvand må aldrig være under 70 % iltmætning.
20. Det udledte spildevand skal overholde nedenstående kravværdier:

Parameter	Udlederkrav
BI _{5, mod}	1 mg/l
Total P	0,05 mg/l
Total N	0,6 mg/l
NH ₄ – N	0,4 mg/l

Overholdelse af kravværdier kontrolleres på følgende måde:

total Kontrolværdierne (forskul mellem ud- og indløb) justeres i forhold til aktuel vandafledning således: kontrolværdi · (Q_{mm} / aktuel vandafledning)

21. Prøver til kontrol af vilkår 20 skal udtages og analyseres af et akkrediteret laboratorium i henhold til analysekvalitetsbekendtgørelsen. Prøverne skal udtages som puljede døgnprøver i fuld opblandede vandmasser med sugespidsen placeret i midten af vandstrømmen 1/3 af vanddybden over bunden i dambrugets ind- og udløb. De udtagne prøver skal analyseres for: organisk stof målt som modificeret BI₅, total fosfor, total kvælstof og ammonium-kvælstof. I forbindelse med prøvetagningen skal vandføringen i dambrugets samlede indløb og afløb registres, og iltmætning, pH og temperatur i vandet skal måles (øjebliksmåling) ved prøvetagningens start og slutning. Samtidigt oplyses bestanden på prøvetagningsdagen samt forbrugt fodermængde og fodertype.
22. Til kontrol af udlederkravene i vilkår 20 skal der udtages 4 prøver af ind- og udløbsvandet. Prøverne skal udtages og analyseres som angivet i vilkår 21. Udtagningen fordeles jævnt fordelt over sommerhalvåret. Hvis der opstår manglende målsætningsopfyldelse nedstrøms dambruget (vurderes ved DVFI < 5), eller egenkontrol viser overskridelse af dambrugsbekendtgørelsens vilkår, skal der det efterfølgende år og indtil der igen er målopfyldelse, udtages 8 prøver af ind- og udløbsvand.
23. Analyserapporter fra alle udtagne prøver skal sendes til kommunen senest 4 uger efter de foreligger. Analyselaboratoriet overfører løbende data til PULS på Miljøportalen og dambruget kvalitetssikrer data overført til PULS.

24. Ved udtag af egenkontrolanalyser efter 1. januar 2022 anvendes prøvedøgnets gennemsnitlige vandflow i de enkelte målepunkter.

5.4 Vilkår vedrørende medicin og hjælpestoffer

25. Ved anvendelse af medicin skal følgende udlederkrav overholdes:

Medicin	Udlederkrav (generelt kvalitetskrav), udledning pr. sekund µg/s	Udlederkrav (maksimalt kvalitetskrav), udledning pr. sekund aktivt stof i µg/s
Amoxicillin	14,6	69,5
Florfenicol	1.316	3.948
Oxolinsyre	2.820	3.384
Oxytetracyclin	1.880	1.880
Sulfadiazin	864,8	2.632
Trimethoprim*	18.800	30.080

Miljøkrav skal overholdes i en vandføring i åen på 188 l/s (1/3 af Qmm på 570 l/s)

*) Bruges sammen med sulfadiazin, som bestemmer mængde af fisk, der kan behandles.

***) kræver dispensation før dyrlæge kan ordinere.

Behandlingsdage	Mængde aktivt stof tilladt at anvende pr dag, mg					Mængde aktivt stof, g		Resulterende max-konc i udløb, µg/l		Resulterende gennemsnits-koncentration i udledningsperioden, µg/l		Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
	Overholdelse af generelt kvalitetskrav		Overholdelse af maksimumkonc		MAX mængde	Max mængde anvendt pr dag	Max mængde udløst pr dag	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
	Indland	Andet overfladevand	Indland	Andet overfladevand								10	12,5	15	17,5	20
7	479.562	1.680.488	559.490	1.058.085	479.562	480	293	18,0	5,9	7,00	2,31	47.956	38.365	31.971	27.404	23.978
8	442.929	1.552.117	559.490	1.058.085	442.929	443	270	16,6	5,5	7,00	2,31	44.293	35.434	29.529	25.310	22.146
9	414.437	1.452.274	559.490	1.058.085	414.437	414	253	15,6	5,1	7,00	2,31	41.444	33.155	27.629	23.682	20.722
10	391.643	1.372.398	559.490	1.058.085	391.643	392	239	14,7	4,9	7,00	2,31	39.164	31.331	26.110	22.380	19.582

Doserings scenarier ved anvendelse af florfenicol

Behandlingsdage	Mængde aktivt stof tilladt at anvende pr dag, mg					Mængde aktivt stof, g		Resulterende max-konc i udløb, µg/l		Resulterende gennemsnits-koncentration i udledningsperioden, µg/l		Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
	Overholdelse af generelt kvalitetskrav		Overholdelse af maksimumkonc		MAX mængde	Max mængde anvendt pr dag	Max mængde udløst pr dag	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
	Indland	Andet overfladevand	Indland	Andet overfladevand								9	10	11	12	12,5
5	585.066	6.833.984	292.533	3.416.992	292.533	293	293	18,0	5,9	7,50	2,48	32.504	29.253	26.594	24.378	23.403
6	528.185	6.169.569	292.533	3.416.992	292.533	293	293	18,0	5,9	8,31	2,74	32.504	29.253	26.594	24.378	23.403
7	487.555	5.694.987	292.533	3.416.992	292.533	293	293	18,0	5,9	9,00	2,97	32.504	29.253	26.594	24.378	23.403
8	457.083	5.339.050	292.533	3.416.992	292.533	293	293	18,0	5,9	9,61	3,17	32.504	29.253	26.594	24.378	23.403
9	433.382	5.062.211	292.533	3.416.992	292.533	293	293	18,0	5,9	10,13	3,34	32.504	29.253	26.594	24.378	23.403
10	414.422	4.840.739	292.533	3.416.992	292.533	293	293	18,0	5,9	10,59	3,49	32.504	29.253	26.594	24.378	23.403

Doserings scenarier ved anvendelse af oxolinsyre.

Behandlingsdage	Mængde aktivt stof tilladt at anvende pr dag, mg					Mængde aktivt stof, g		Resulterende max-konc i udløb, µg/l		Resulterende gennemsnits-koncentration i udledningsperioden, µg/l		Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
	Overholdelse af generelt kvalitetskrav		Overholdelse af maksimumkonc		MAX mængde	Max mængde anvendt pr dag	Max mængde udløst pr dag	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
	Indland	Andet overfladevand	Indland	Andet overfladevand								20	21,25	22,5	23,75	25
5	149.517	1.748.463	227.526	2.657.661	149.517	150	150	9,2	3,0	4,60	1,52	6.853	6.450	6.091	5.771	5.482
6	137.057	1.600.924	227.526	2.657.661	137.057	137	137	8,4	2,8	4,60	1,52	6.408	6.031	5.696	5.396	5.126
7	128.157	1.496.968	227.526	2.657.661	128.157	128	128	7,9	2,6	4,60	1,52	6.074	5.717	5.399	5.115	4.859
8	121.483	1.419.001	227.526	2.657.661	121.483	121	121	7,5	2,5	4,60	1,52	5.815	5.473	5.168	4.896	4.652
9	116.291	1.358.360	227.526	2.657.661	116.291	116	116	7,2	2,4	4,60	1,52	5.607	5.277	4.984	4.722	4.486
10	112.138	1.309.847	227.526	2.657.661	112.138	112	112	6,9	2,3	4,60	1,52					

Doserings scenarier ved anvendelse af sulfadiazin

Behandlingsdage	Mængde aktivt stof tilladt at anvende pr dag, mg					Mængde aktivt stof, g		Resulterende max-konc i udløb, µg/l		Resulterende gennemsnits-koncentration i udledningsperioden, µg/l		Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
	Overholdelse af generelt kvalitetskrav		Overholdelse af maksimumkonc		MAX mængde	Max mængde anvendt pr dag	Max mængde udløst pr dag	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
	Indland	Andet overfladevand	Indland	Andet overfladevand								4	4,25	4,5	4,75	5
5	3.250.368	3.796.658	2.600.294	30.373.263	2.600.294	2.600	2.600	160,1	52,8	80,04	26,40	650.074	611.834	577.843	547.430	520.059
6	2.979.504	3.480.270	2.600.294	30.373.263	2.600.294	2.600	2.600	160,1	52,8	87,32	28,80	650.074	611.834	577.843	547.430	520.059
7	2.786.030	3.254.278	2.600.294	30.373.263	2.600.294	2.600	2.600	160,1	52,8	93,38	30,80	650.074	611.834	577.843	547.430	520.059
8	2.640.924	3.084.785	2.600.294	30.373.263	2.600.294	2.600	2.600	160,1	52,8	98,51	32,49	650.074	611.834	577.843	547.430	520.059
9	2.528.064	2.952.956	2.600.294	30.373.263	2.528.064	2.528	2.528	155,6	51,3	100,05	33,00	632.016	594.839	561.792	532.224	505.613
10	2.437.776	2.847.493	2.600.294	30.373.263	2.437.776	2.438	2.438	150,1	49,5	100,05	33,00	609.444	573.594	541.728	513.216	487.555

Doserings scenarier ved anvendelse af trimethoprim dog maksimalt svarende til 5 x sulfadiazinmængden

Behandlingsdage	Mængde aktivt stof tilladt at anvende pr dag, mg					Mængde aktivt stof, g		Resulterende max-konc i udløb, µg/l		Resulterende gennemsnits-koncentration i udledningsperioden, µg/l		Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
	Overholdelse af generelt kvalitetskrav		Overholdelse af maksimumkonc		MAX mængde	Max mængde anvendt pr dag	Max mængde udløst pr dag	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
	Indland	Andet overfladevand	Indland	Andet overfladevand								60	70	80	90	100
5	1.268	14.807	6.013	70.238	1.268	1	1	0,08	0,026	0,08	0,026	21	18	16	14	13
6	1.268	14.807	6.013	70.238	1.268	1	1	0,08	0,026	0,08	0,026	21	18	16	14	13
7	1.268	14.807	6.013	70.238	1.268	1	1	0,08	0,026	0,08	0,026	21	18	16	14	13
8	1.268	14.807	6.013	70.238	1.268	1	1	0,08	0,026	0,08	0,026	21	18	16	14	13
9	1.268	14.807	6.013	70.238	1.268	1	1	0,08	0,026	0,08	0,026	21	18	16	14	13
10	1.268	14.807	6.013	70.238	1.268	1	1	0,08	0,026	0,08	0,026	21	18	16	14	13

Doserings scenarier ved anvendelse af amoxicillin

Oxytetracyclin	Mængde aktivt stof tilladt at anvende pr dag, mg					Mængde aktivt stof, g		Resulterende max-konc i udløb, µg/l		Resulterende gennemsnits-koncentration i udløbsperioden, µg/l		Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg				
	Overholdelse af generelt kvalitetskrav		Overholdelse af maksimumkonc		MAX mængde	Max mængde anvendt pr dag	Max mængde udløst pr dag	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg				
	Indland	Andet overfladevand	Indland	Andet overfladevand								60	70	80	90	100
Behandlingsdage	162.518	1.898.329	341.289	3.986.491	162.518	163	163	10,0	3,3	10,01	3,30	2.709	2.322	2.031	1.806	1.625
5	162.518	1.898.329	341.289	3.986.491	162.518	163	163	10,0	3,3	10,01	3,30	2.709	2.322	2.031	1.806	1.625
6	162.518	1.898.329	341.289	3.986.491	162.518	163	163	10,0	3,3	10,01	3,30	2.709	2.322	2.031	1.806	1.625
7	162.518	1.898.329	341.289	3.986.491	162.518	163	163	10,0	3,3	10,01	3,30	2.709	2.322	2.031	1.806	1.625
8	162.518	1.898.329	341.289	3.986.491	162.518	163	163	10,0	3,3	10,01	3,30	2.709	2.322	2.031	1.806	1.625
9	162.518	1.898.329	341.289	3.986.491	162.518	163	163	10,0	3,3	10,01	3,30	2.709	2.322	2.031	1.806	1.625
10	162.518	1.898.329	341.289	3.986.491	162.518	163	163	10,0	3,3	10,01	3,30	2.709	2.322	2.031	1.806	1.625

Doserings-scenarier ved anvendelse af oxytetracyclin

26. Ved anvendelse af hjælpe-stoffer skal følgende udlederkrav overholdes :

Hjælpestof	Udlederkrav (µg/l), maksimal gennemsnitlig udløbskoncentration af aktivt stof ved udløbsflow på 188 l/s	Udlederkrav (µg/l), maksimal tilladelig udløbskoncentration af aktivt stof ved udløbsflow på 188 l/s
Brintoverilte	10,0	100,0
Formaldehyd	9,2	46,0
Kobber (Blåsten)	1,0	2,0
Pereddikesyre	0,8	8,4
Salt	100.000	200.000

Koncentrationerne anses umiddelbart som overholdt, når behandlings-procedurerne i bilag 3 overholdes, hvilket skal dokumenteres i driftsjournalen. Der behandles med et udløbsflow på 171 l/s

Stof	Behandlings-scenarium	koncentration	Anvendt mængde aktivt stof	Pause før gentaget behandling [timer]
Formaldehyd	4 damme med et vandvolumen på 512 m ³ der trækkes ned til 50 %	15 mg/l	3,84 liter svarende til 15,7 l 24,5 % formalin	8
Pereddikesyre	Alle damme ved fuld volumen 2.048 m ³ med udløbsflow reduceret til 85 l/s under behandling	1,6 mg/l	3,28 kg fx Divosan der har et deklareret indhold på 1-5 % pereddikesyre	Ikke aktuelt
Brintoverilte	Alle damme ved fuld volumen 2.048 m ³ med udløbsflow reduceret til 85 l/s under behandling	5 mg/l	10,2 liter fx 34 liter 30% opløsning	Ikke aktuelt
Salt	4 damme op til 10 kg pr m ³	0-10 promille	varierende	5
Kobber	1 dam halvt nedtrukket (128 m ³). Reduceret vandindtag på 85 l/s mens behandling pågår	0,25 mg kobber/l	32 g	3 døgn

27. Behandlingsproceduren i bilag 3 skal følges ved brug af medicin og hjælpestoffer. Hvis behandlingsproceduren afviges, skal kommunen underrettes forinden brugen af det aktuelle stof.
28. På Hovborg Fiskeri kan der anvendes stoffer til desinfektion af udstyr og bedøvelse af fisk, som ikke er omfattet af vilkår 26 og 27. Desinfektionsvæsken skal bortskaffes som farligt affald og må ikke give anledning til udledning til overfladevand, grundvand eller jorden.
29. Alle fisk der sættes ind i anlægget skal være vaccinerede mod rødmundssyge, med mindre dette frarådes af en dyrlæge. En redegørelse fra dyrlægen skal i så fald sendes til Vejen Kommune.
30. Alle dyrlægeanvisninger skal gemmes i mindst 5 år og forevises på forlangende.
31. De specifikke vilkår for brug og udledning af medicin skal overholdes, selvom det kan betyde, at hele den syge bestand ikke kan behandles. Beslutning om, hvad der skal ske med den ubehandlede bestand afklares med dambrugets dyrlæge / veterinærmyndigheden og tilsynsmyndigheden.
32. Medicin skal bruges og håndteres efter dyrlægens ordinerings, jf. gældende veterinærlovgivning. Medicin må kun bruges efter ordinerings af dyrlæge. Dyrlægens besøgsrapport opbevares sammen med driftsjournalen. Anvendelse af amoxicillin og oxytetracyclin kræver at dyrlægen får dispensation til at ordinere behandlingen.
33. Medicin og hjælpestoffer skal opbevares i et aflåst rum uden mulighed for afløb. Under dunke og andre beholdere med flydende medicin og hjælpestoffer skal der være et tæt opsamlingssted svarende til mindst rumfanget af den største beholder.
34. Der må kun anvendes medicin, som er ordineret af dyrlæge til Hovborg Fiskeri med CHR nr. 103588.

5.5 Driftsjournal

35. Dambruget skal føre en driftsjournal, som indeholder oplysninger i henhold til Dambrugsbekendtgørelsens bilag 6. Det skal derudover opgøres hvilke fodertyper og mængder der er anvendt til fisk henholdsvis større og mindre end 1 kg og hvilken produktion (inkl. døde) der er realiseret i de to størrelsesgrupper.
36. Driftsjournalen skal opgøres hvert år pr. 31. december og fremsendes til Vejen Kommune senest 1. februar det følgende år. Driftsjournalen skal opbevares i mindst 5 år på dambruget. Driftsjournalen skal på forlangende forevises tilsynsmyndigheden. Kommunen kan forlange at få tilsendt udskrift af oplysningerne.

5.6 Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

37. Olie- og kemikalieprodukter skal opbevares under tag på tæt bund uden afløb. Der skal være mulighed for at opsamle spild svarende til rumfanget af den største beholder.

5.7 Affald og slam

38. Såfremt der spildes affald, skal det opsamles og anbringes i de dertil indrettede containere eller affaldsområder. Alt opsamlet spild indeholdende olie eller kemikalier, herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opugning, skal opbevares og bortskaffes som farligt affald. Der skal til enhver tid forefindes opugningsmateriale på virksomheden.
39. Slamdepot skal være indrettet med impermeabel bund og sider, der sikrer mod udsivning.
40. Slam og slamvand der stammer fra oprensning skal opbevares i dambrugets slamdepoter. Slam må ikke oplægges på jorden.
41. Vandet fra slamdepotet skal ledes til indløbet til bundfældningsbassin.
42. Slamdepoter skal have en kapacitet svarende til 9 måneders drift.
43. Senest 1. februar skal det skriftligt indberettes til tilsynsmyndigheden, Vejen Kommune, hvor store mængder slam (tons vådvægt), der er afhændet fra dambruget fordelt på kategorierne landbrug, skovbrug, gartneri, parkdrift, privat havebrug, deponi, andet, med angivelse af hvad andet er. Indberetningen skal beskrive, hvordan slammet er behandlet (uden behandling, stabiliseret, kontrolleret kompostering, kontrolleret hygiejnisering).
44. Håndtering af øvrigt affald og døde fisk skal ske i overensstemmelse med kommunens anvisninger samt den til enhver tid gældende lovgivning.

5.8 Overjordiske olietanke

45. Eventuelle olietanke skal drives jf. Miljøministeriets gældende Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke mv. (på godkendelsestidspunktet bekendtgørelse nr. 1257 af 27. november 2019). Etablering skal anmeldes til Vejen Kommune.

5.9 Støj og lugt

46. Støjbelastningen fra virksomheden, målt som det ækvivalente korrigerede støjniveau i dB(A) må ikke overskride nedennævnte grænser:

Ugedage	Tidsrum	På opholdsarealer ved nærmeste bolig i
		Støjgrænser
Mandag-fredag Lørdag	kl. 07.00-18.00 kl. 07.00-14.00	45 dB(A)
Mandag-fredag Lørdag Søn- og helligdage	kl. 18.00-22.00 kl. 14.00-22.00 kl. 07.00-22.00	40 dB(A)
Alle dage	kl. 22.00-07.00	35 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet må i tidsrummet kl. 22.00-07.00 ikke overskride 50 dB(A).

Virksomheden skal, efter anmodning fra tilsynsmyndigheden, bekoste og lade foretage indtil 1 årlige støjregistreringer for at eftervise, at godkendelsens vilkår overholdes. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Målingerne skal udføres som "Miljømåling - ekstern støj" af et dertil akkrediteret eller af Miljøstyrelsen godkendt laboratorium.

Målerapporten, der skal indeholde oplysninger om relevante produktionsforhold på måletidspunktet, skal sendes til tilsynsmyndigheden senest en måned efter målingernes gennemførelse.

47. Varetransport til og fra dambruget skal ske i dagtimerne, det vil sige fra kl. 7.00 til 18.00 på hverdage og kl. 7.00 til 14.00 på lør- og søndage. Fisk kan afhentes fra kl. 06.00 på hverdage.

48. Dambrugets drift skal tilrettelægges således, at lugtemissioner begrænses mest muligt. Driften må ikke give anledning til lugtgener udenfor dambrugets område, der af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige. Såfremt der opstår væsentlige lugtgener, skal dambruget straks iværksætte afhjælpende foranstaltninger.

6 Virksomhedsophør

Ved ophør af aktiviteten skal tilsynsmyndigheden underrettes, og der skal foretages en oprydning, der kan accepteres af tilsynsmyndigheden.

7 VVM-screening

Vejen Kommune har på baggrund af det konkrete projekt vurderet, at projektet ikke er VVM-pligtigt, jf. kommunens afgørelse af den 1. november 2021.

Ændring af vilkår vedr. medicin og hjælpestoffer er ikke en lempelse ift. tidligere projekt og sker i overensstemmelse med gennemført risikovurdering (Niras),

dambrugsbekendtgørelsens fastsatte reduktionsrater og genfindingsprocenter (medicin) – samt gældende miljøkvalitetskrav.
Dambrugets vandindvinding fra Holme Å opfylder krav til effektiv faunapassage, men lever i øvrigt op til vandområdeplanlægningens retningslinjer.
Der er målsætningsopfyldelse DVFI nedstrøms dambruget og godkendt faunapassageløsning. Afgitring ændres af hensyn til snæblen 1. april 2023 eller senest 2 måneder efter, at der etableres faunapassage og ny afgitring ved to nedstrøms beliggende dambrug i Holme Å.

8 Klageadgang

Godkendelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede personer, organisationer og myndigheder jf. § 98, 99 og 100 i miljøbeskyttelsesloven.

En klage skal indgives inden klagefristens udløb d. 30.11.2021.

Der klages via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Vejen Kommune via klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. (for borgere) eller 1.800 kr. (for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder). Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis klagen bliver afvist fordi klagefristen er overskredet, klager ikke er klageberettiget eller Miljø- og Fødevarerklagenævnet ikke har kompetence til at behandle klagen. Gebyret tilbagebetales også, hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen.

Hvis du vil indbringe sagen for domstolene, skal det ske inden 6 måneder efter modtagelsen af afgørelsen.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 101 i miljøbeskyttelsesloven. Fristen er 6 måneder fra offentliggørelse af godkendelsen.

En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre klagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af godkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i denne afgørelse.

9 Offentliggørelse

Kommunens afgørelse vil blive offentliggjort ved annoncering på Vejen Kommunes hjemmeside d. 2. november 2021.

Afgørelsen er endvidere sendt til:

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd,
Nytorv 2, 6000 Kolding, trsyd@stps.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100
København Ø, dnvejen-sager@dn.dk

Dansk ornitologisk forening centralt og lokalt: natur@dof.dk, vejen@dof.dk
Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk og trekantomraadet@friluftsradet.dk

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

Miljøministeriet v. Thomas Bjerre Larsen, thobj@mfvm.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk og

lbt@sportsfiskerforbundet.dk og vadehavet@sportsfiskerforbundet.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Konsulent Villy Juul Larsen, vjl@outlook.dk

Konsulent JL vandløbsrådgivning, jakoblarsen1@gmail.com

Venlig hilsen

Kirsten Kofod
miljømedarbejder

Redegørelse og vurdering

1 Indledning

På Hovborg Fiskeri opdrættes ørreder fra 10 g op til 1,2 kg til konsum og Put & take. Dambruget er indrettet som et traditionelt, lavteknologisk dambrug efter reglerne i dambrugsbekendtgørelsen, dog med slamstøvsuger i bundfældningsbassin og plantebegroet udløbskanal. 50 % af produktionen er små fisk op til 100 g.

Med denne afgørelse vil dambruget råde over en årlig foderkvote på 58 tons. Ribe Amts afgørelse (foderudmelding) af den 15. december 1989 (stadfæstet af Miljøklagenævnet den 2. december 1991) erstattes af denne miljøgodkendelse.

Virksomheden er omfattet af listepunkt I 202 i bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed. Vejen Kommune er godkendende og tilsynsførende myndighed.

2 Grundlag for sagsbehandling

Følgende er lagt til grund for sagsbehandlingen.

Ansøgning af den 28. august 2009 om miljøgodkendelse af dambruget er indgivet efter miljøbeskyttelseslovens § 39. Ansøgningen er fremsendt af Dansk Akvakultur ved Villy Juul Larsen. Dambruget blev miljøgodkendt af Vejen kommune den 8. februar 2012, men sagen blev hjemvist til fornyet behandling af Natur- og miljøklagenævnet den 24. juni 2014 efter klage fra Danmarks Sportsfiskerforbund.

Ansøgningen er i perioden 10. – 14. december 2020 samt ved efterfølgende korrespondance opdateret i forhold til anvendelse af medicin og hjælpestoffer og krav i ny dambrugsbekendtgørelse af 2016.

Risikovurdering for Varde Å samt Vadehavet, udarbejdet af NIRAS A/S for Vejen kommune.

Vandområdeplan for Jylland og Fyn 2015-2021 hvor bl.a. faunapassageindsatser ved 2 dambrug længere ned i vandløbet indgår. Disse projekter etableres jf. oplysninger fra Varde kommune i 2022.

3 Kort beskrivelse af projektet

Hovborg Fiskeri er en bestående virksomhed, der ikke har en samlet miljøgodkendelse. Derfor er der søgt om en sådan i henhold til miljøbeskyttelseslovens kapitel 5. Dambruget ønskes drevet videre med uændret foderkvote på 58 tons per år. Dambruget er indrettet som et traditionelt ferskvandsdambrug og indtager overfladevand fra Holme Å på glat strøm. Der er i 2011 etableret faunapassabelt stryg mellem dambrugets ind- og udløb til afløsning

af det oprindelige stemmeværk. Nedenstående er hovedsageligt baseret på dambrugets ansøgning, men opdateret med seneste produktionsoplysninger

Produktion:

Produktionen for 2016 - 2020 er beskrevet i nedenstående tabel.

	Forbrugt foder (tons)	Produktion (tons)	Foderkvotient
2016	59,25	58,6	1,03
2017	58,15	58,2	1,00
2018	59,28	59,58	1,00
2019	61,33	58,44	1,05
2020	60,85	58,44	1,04

Beskrivelse af anlægget (se oversigtskort i bilag)

Hovborg Fiskeri er et traditionelt, lavteknologisk ferskvandsdambrug, hvor der opdrættes ørreder fra 10 g sættefisk op til max 1,2 kg (regnbueørreder, guldørreder, bækorred og fjeldørred) til konsum og Put & take. Ca halvdelen af produktionen er yngel og sættefisk mellem 5 og 100 g.

Dambruget vil over de næste år omlægge driften til økologisk drift jf. indsendt anmeldelse til Fødevarestyrelsen af 18. november 2020.

Dambruget har en fødekanal der forsyner 16 jorddamme, der hver har et volumen på 127,5 m³. Dammene afleder til bagkanal på 608 m³. Vandet fra bagkanalen ledes til et centralt bundfældningsanlæg med slamstøvsuger på 777 m³ med en vandføringskapacitet på 518 l/s. De bagerste 40 % af bundfældningsanlægget etableres med grødevækst for at optimere vandrensningen før udløb. Efter bundfældningsbassinet ledes vandet gennem en 50 meter lang efterklaringskanal til udløbet i Holme Å. Efterklaringskanalen rørlægges af sikkerhedsmæssige årsager i 2021. Ved siden af bundfældningsanlægget ligger et slamdepot med fast bund, der har overløb til indløb i bundfældningsbassinet. Slamdepotet har et volumen på 55 m³.

Dambruget har returpumpekapacitet på ca. 200 l/s. Pumpe kan anvendes ved lave vandføringer i Holme Å.

Det er oplyst, at hjælpestoffer, der anvendes på dambruget, opbevares i dambrugets lagerbygning. Eventuel medicin opbevares i et aflåst rum.

Der anvendes primært højenergifoder til fiskene. Der sker ingen forarbejdning af foderet på dambruget.

Omkring energiforbruget er det videre oplyst, at det er vurderet til følgende:

El: ca. 20.000 kWh/år, benzin: ca. 2.000 liter/år og diesel: ca. 4.000 liter/år. Det årlige strømforbrug svarer til 0,34 kWh/kg fisk produceret.

Vandindvinding

Der er indsendt en ansøgning om indvinding af overfladevand fra Holme Å med en uændret mængde på maksimalt 285 l/s svarende til 50 % af vandløbets medianminimumsvandføring. Ved dambrugets ombygning i 2011 blev anlægget indrettet til en drift med 285 l/s. I 2010 har vandbehovet været 325-425 l/s og tidligere op til 600 l/s. Ansøger oplyser, at et vandindtag på 285 l/s sparer udgifter til returpumpning og mindsker smittetrykket og dermed medicinanvendelsen. Dambruget oplyser, at der set i lyset af dambrugets store produktion af små fisk samt koldvandskrævende kildeørred (max 16 grader) og guldørred, der kræver høj vandkvalitet, er en god begrundelse for ikke at reducere den indtagne vandmængde mere end det allerede er sket. Ansøger henviser til klagenævnsafgørelse ved Hårkjær Dambrug, hvor klagenævnet gav medhold i, at der var en god begrundelse for at dambruget kunne indtage mere vand end det generelle BAT-niveau i dambrugsbekendtgørelsen tilknyttet et standarddambrug.

Vejen Kommune har endvidere givet en tilladelse til indvinding af 100.000 m³ grundvand årligt til afkøling af vand i put and take sø. Denne fortsætter til udløbsdato, hvor den kan tages op igen.

Anvendelse af medicin og hjælpestoffer

Dambruget søger om tilladelse til at anvende de stoffer, der er anført i nedenstående tabel.

Der er gennemført modelberegning poolsim for anvendelse af hjælpestofferne.

Der er søgt om anvendelse af følgende stoffer som medicin og hjælpestoffer:
Formaldehyd, pereddikesyre, brintoverilte, kobber og salt

Om anvendelse af midlerne er oplyst:

Anvendelsen af de enkelte stoffer.

Stof-type	Stofgruppe	Stof	Anvendelsesmåde	
Medicin	Antibiotika	Amoxicillin	Stoffet i iblandes foderet. Enten på foderfabrik eller på dambruget. Doseres ifølge dyrlægens anvisninger. Medicinfoderet udfodres til fiskene i det antal dage som dyrlægen har angivet.	
		Florfenicol		
		Oxolinsyre		
		Oxytetracyclin		
		Sulfadiazin		
	Trimethoprim			
Bedøvelsesmidler	Benzocain	Tricain	Bruges ved i kar at blande den forskrevne mængde stof med vand. Opløsningen ledes ikke til recipient efter brug.	
		Forskellige		Der kan være tale om dypning, iblanding i foder eller stikvaccinering. Der vil ikke blive tilledt recipient overskydende vaccineopløsning. Kun godkendte vacciner vil blive anvendt.
Hjælpestoffer	Vand-desinfektionsmidler	Brintoverilte	Tilsættes vandfasen i den enkelte opdrætsenhed. Doser og vandtilførslen fremgår af skema. Der vil kun blive behandlet en gang dagligt pr. stof.	
		Formalin		
		Iod		
		Pereddikesyre		
	Desinfektionsmidler (støvler, udstyr)	Kaliumperoximonosulfat Natriumalkylbenzensulfonat Sulfaminyre (Virkon S)	Forskellige iod-produkter	Bruges i fodbade eller ved påsprøjtning af udstyr. Der vil ikke ske tillædning til recipienten
			Hydratkalk	

Antibiotika:

Stof	Anvendes normalt mod	Produktnavn (eksempel)	Normal dosering	Normal behandlingslængde.	Metode	Kræver dyrlægeordination	Evt. mulighed for substitution. Dog afhængig af resistens og lign.	Mulig udledning til recipient
Amoxicillin	Bakterielle infektioner. Eks: Yngeldødelighedssyndrom (YDS)	Amoxinsol	80 mg/kg fisk	8-10 dage	Via foder	Ja	Florfenicol + Oxytetracyclin (YDS)	Ja
Florfenicol	Bakterielle infektioner. Eks: Yngeldødelighedssyndrom (YDS)	Aquaflor, Nuf-lor	10-20 mg/kg fisk	8-10 dage	Via foder	Ja	Amoxicillin + oxytetracyclin (YDS), Sulfa/trim + oxolinsyre (furunkulose)	Ja
Oxolinsyre	Bakterielle infektioner, Eks: Furunkulose, rødmundsyge.	Branzil	12,5 mg/kg fisk	8-10 dage	Via foder	Ja	Sulfa/trim, florfenicol	Ja
Oxytetracyclin	Bakterielle infektioner. Eks: Yngeldødelighedssyndrom (YDS)	Terramycin eller rent stof	100 mg/kg fisk	8-10 dage	Via foder	Ja	Florfenicol + Amoxicillin (YDS)	Ja
Sulfadiazin	Bakterielle infektioner. Eks: Rødmundsyge, furunkulose.	Tribrissen (i kombination med Trimethoprim)	25 mg/kg fisk	5-10 dage	Via foder	Ja	Oxolinsyre, oxytetracyclin og andre	Ja
Trimethoprim	Bakterielle infektioner. Eks: Rødmundsyge, furunkulose.	Tribrissen (i kombination med Sulfadiazin)	5 mg/kg fisk	5-10 dage	Via foder	Ja	Oxolinsyre, oxytetracyclin og andre	Ja
Albendazol	Hexamita (tarmsnylter)	Valbazen	5 mg/kg fisk	3-5 dage	Via foder	Ja	Ingen	Ja
Benzocain	Bedøvelsesmiddel	Benzoak eller rent stof		Minutter	Via bad	Ja	Tricain	Nej
Tricain	Bedøvelsesmiddel	MS-222		Minutter	Via bad	Ja	Benzocain	Nej
Vacciner	Nogle af de sygdomme hvor immunisering kan opnås	Ermogen Enteric red-	Forskelligt	-	Via dyp/bad /	Ja	-	Nej

Hovborg Fiskeri har i tabel angivet i hvilke behandlingssituationer forskellige mediciner kan være relevante at tage i brug. Det er i hvert enkelt tilfælde dyrlæge der skal ordinere medicin efter de vilkår der fremgår af miljøgodkendelsen.

Den mængde fisk der kan behandles afhænger af miljøkvalitetskrav og behandlingsdosis.

Hjælpestoffer:

Hjælpestoffer anvendes.

Baggrunden for nedenstående procedurer og de grafiske præsentationer er modelleringer i modelleringsprogrammet Pool Sim.

De anførte omsætningsrater stammer fra dambrugsbekendtgørelsen – bilag 8.

Omsætningsraterne i produktionsenhederne er for formalin og brintoverilte, i brevet opdelt i en lineær omsætning i vandfasen udtrykt som mg/l/t, og en arealspecifik omsætning i sedimentet udtrykt som mg/m²/t.

For at gøre disse omsætningsrater operationelle i Pool Sim er der beregnet en poollet om-sætningsrate baseret på en gennemsnitlig vanddybde i dammene på 0,85 m og i bund-fældningsbassinet på 1 m.

Volumen på enhed		128	m ³		
Dybde på produktionsenheder		0,85	m		
Dybde på plantelagune		0,9	m		
Specifik overflade på mediet		0	m ² /m ³		
Stof	Enhed	Rate	Beregnings rate jord anlæg	Beregnings rate beton anlæg	
Formaldehyd	Vandfase	mg/l/t	0,05	0,185	0,050 mg/l
	Sediment	mg/m ² /t	115		
	Biofilter	mg/m ² /t	10	0	0 mg/l
	Plantelagune	mg/m ² /t	130	0,144	0,144 mg/l
Brintoverilte	Vandfase	mg/l/t	2	3,176	2,000 mg/l
	Sediment	mg/m ² /t	1000		
	Biofilter	mg/m ² /t	100	0	0 mg/l
	Plantelagune	mg/m ² /t	4000	4,44	4,44 mg/l
Pereddikesyre	Vandfase	mg/l/t	0,25	0,250	0,250 mg/l
	Sediment	mg/m ² /t	0		
	Biofilter	mg/m ² /t	5	0	0 mg/l
	Plantelagune	mg/m ² /t	500	0,56	0,56 mg/l

Omsætningsrater for hjælpestoffer jf. dambrugsbekendtgørelsen bilag 8.

4 Planforhold og beskrivelse af virksomhedens omgivelser.

Hovborg Fiskeri er etableret på arealet, der udgøres af matr. nr.: 1ae, 1an, 1cp, 1p, 1cg Hovborg By

Dambruget ligger dels i byzone (matr. Nr 1ae) og dels i landzone (øvrige matrikler).

Dambruget grænser mod nord og øst op til skovbevoksning og nord herfor ligger et ældre boligområde. Mod syd og sydvest grænser dambruget op til Holme Å. Mod vest grænser dambruget op til Holmeåvej. Mindsteafstanden mellem dam og nabobeboelse er 25-50 m.

Placering af enheder dambruget se kortbilag (bilag 1)

Til- og frakørsel foretages via Holmeåvej.

Vandområdeplanen for Jylland og Fyn

Holme Å har målsætningen god økologisk tilstand. Spærringer længere nedstrøms er medtaget i vandområdeplanen som spærringer, der skal fjernes af Varde kommune for at vandløbet kan opnå målsætningsopfyldelse. En indsats for at skabe kontinuitet og faunapassage er overført fra første vandplanperiode (Vandplan 1 2010-2015). Varde Kommune har (2018-2019) gennemført en forundersøgelse af

mulige projektløsninger ved Hesselho Dambrug og Haltruplund Dambrug og endelige løsninger etableres jf. Varde kommune i løbet af 2022. Der forventes dermed snart at være faunapassage fra Vadehavet til opstrøms Hovborg Fiskeri, idet der nu er fri passage udenom Karlsgårde Sø.

Tilstanden i Holme Å er i basisanalysen 2021-2027 (miljøgis) registreret som god opstrøms og nedstrøms dambruget (DVFI) og høj økologisk tilstand for fisk. Tilstanden for makrofyter er ukendt i Holmeå ved dambruget, men god umiddelbart nedstrøms.

Miljøvurderingsloven

Aktiviteten er omfattet af VVM-reglerne, i og med at virksomheden er omfattet af bilag 2 i VVM-bekendtgørelsen⁵.

Natura 2000 områder – foreløbig vurdering jf. habitatbekendtgørelsen

Dambruget udleder til Natura 2000 områderne 88 (varde Å) og 89 (Vadehavet). Under punkt 6.8 samt i bilag 4 er der nærmere redegjort for dambrugets mulige påvirkning af områderne.

5 Indhentede udtalelser og bemærkninger til godkendelsen

Et udkast til den reviderede miljøgodkendelse har været sendt i høring hos Hovborg Fiskeri og ved dambrugets konsulent Villy Larsen.

De modtagne bemærkninger er medtaget under de relevante punkter i afsnittet vurdering af projektet.

6 Redegørelse og vurdering af projektet

Wejen Kommune har foretaget en vurdering af projektet for at sikre at de forhold der er anført i godkendelsesbekendtgørelsen kan anses for tilgodeset. Desuden er vurderingen foretaget efter reglerne i dambrugsbekendtgørelsen og habitatbekendtgørelsen.

Ved behandling af sagen er nedenstående miljøpåvirkninger vurderet.

6.1 Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

Jord og grundvand

Den aktivitet på dambruget ud over håndtering af olie og lignende, der kan være forbundet med risiko for påvirkning af jord og grundvand, vurderes at være opbevaring af slammet. Imidlertid opbevares slammet i et bassin med impermeabel bund og sider, hvorved nedsivning af vand fra slammet er minimeret.

⁵ Bekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

I henhold til § 3 i olietanksbekendtgørelsen⁶ skal der stilles vilkår til overjordiske olietanke i miljøgodkendelsen. Omfanget er bestemt i ovennævnte bekendtgørelses § 3.

Denne bestemmelse er opfyldt ved at der i vilkår 46 er indsat at olietanke skal drives jf. bekendtgørelsens regelsæt.

Overfladevand

Udledning af næringsalte og organisk stof

Det fremgår af vandområdeplanen, at Vadehavet er overbelastet af tilledning af næringsalte, og at Vadehavet har meget særlige karakteristika, der vanskeliggør en konkret beregning af indsatsbehovet.

Ud fra ovennævnte grundlag må der således ikke ske en mertilledning af kvælstof til Vadehavet i forbindelse med enkeltprojekter. Der er ikke en mertilledning fra Hovborg Fiskeri ligesom dambrugets udledninger er overholdt med god margin ved lovlig drift efter dambrugsbekendtgørelsen. Dambrugene ved Holme Å er ikke pålagt særlige indsatskrav ift. udledning af næringsstoffer.

Renseforanstaltninger

Fremadrettet vil Hovborg Fiskeri have en stort set uændret indretning, der overholder kravene i dambrugsbekendtgørelsen gældende for dambrug på foderkvote. En udløbskanal søges rørført og den bagerste del af bundfældningsbassinet har effekt som plantelagune. Der er i miljøgodkendelsen stillet udlederkrav og krav til håndtering af slam, medicin og hjælpestoffer.

Udlederkrav og BAT

I 2022 vil dambruget udtage 4 egenkontrolprøver og samtidig have etableret kontinuert flowmåling i ind- og udløb, der viser dambrugets udledning og løbende vandforbrug. Dambruget har gennem de seneste mange år overholdt dambrugsbekendtgørelsens udledningskrav.

Vejen Kommune har gennemgået DVFI data siden 2015 (Tabel 2), og konstateret at der omkring Hovborg Fiskeri generelt er målopfyldelse nedstrøms dambruget og i 2020 også opstrøms dambruget. Der er fastsat mål for DVFI på dambrugsstationerne ved Hovborg Fiskeri i vandområdeplanen. Faunaklassen skal bedømmes til min. faunaklasse 5 for at der er målsætningsopfyldelse. Enkeltår kan der være mindre afvigelser i den bestemte DVFI værdi uden at det betyder, at der ikke er målsætningsopfyldelse. DVFI systemet er et biologisk bedømmelsessystem, hvor der ud over selve DVFI-værdien også skal foretages en konkret vurdering af faunalistens artssammensætning.

⁶ Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Opstrøms (nst0004-35430)	5	4	4	4	5	5
Nedstrøms (nst0004-34398)	6	5	4	6	5	6

Tabel 2: DVFI-data opstrøms og nedstrøms Hovborg Fiskeri

Vejen Kommune vurderer at Hovborg Fiskeri hidtil ikke har givet anledning til problemer med målopfyldelse i Holme Å. Ombygningen af anlægget med mindre vandforbrug (2011) har efter Vejen Kommunes vurdering betydet, at Holme Å også fortsat kan opnå målopfyldelse. Tidligere i perioden 2004-2008 blev faunaklassen nedstrøms dambruget i alle år bedømt til faunaklasse 4 (ikke opfyldt målsætning). Kun i 3 år (2017-2019) har målsætningen ikke været opfyldt opstrøms dambruget i perioden fra 2001-2021.

Udledningen af næringsstoffer har efter Vejen Kommunes vurdering overholdt den tidligere dambrugsbekendtgørelses (bek. nr. 1325 af 20/11 2006) vejledende grænseværdier – nedenfor vises eksempel fra 2019:

2019	Prøve 1	Prøve 2	Prøve 3	Prøve 4	Prøve 5	Prøve 6	Krav*	Krav**
Ammoniak- /ammonium- N	0,02	0,01	0,03	0,02	0,02	0	0,4	0,8
BI ₅	0,5	0,4	0,2	0,4	0,4	0,4	1,0	2,0
P	0,02	0,02	0,01	0,01	0,02	0,03	0,05	0,1
N	0,1	0,08	-0,01	0,10	0,13	-0,02	0,6	1,2

Målt udledning (mg/l) 2019 på de seks prøvetagningsdage.

*Kravværdi dambrugsbekendtgørelsen ved medianminimumsvandføring.

** Kravværdi ved aktuel vandføring

Egenkontrolværdier 2019 overholder dambrugsbekendtgørelsens udlederkrav med god margin for alle stoffer.

Anvendelse af medicin og hjælpestoffer

Dambrug, der ønsker at bruge og udlede rester af medicin og hjælpestoffer til vandområder efter behandling af fisk med stofferne inde på dambruget, skal have tilladelse hertil i henhold til § 34 stk. 4 i miljøbeskyttelsesloven og bekendtgørelse nr. 1433 af 21. november 2017. Udledning af medicin og hjælpestoffer skal med baggrund i denne bekendtgørelse begrænses mest muligt ved hjælp af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Dambrugsbekendtgørelsens bilag 8 indeholder omsætningsrater for en række af de mest benyttede medicin og hjælpestoffer i dambrug, og disse omsætningsrater er benyttet i beregningerne. I henhold til bilag 8 skal der udarbejdes en behandlingsprocedure ved brug af medicin og hjælpestoffer. Behandlingsproceduren er i denne godkendelse i bilag 3. EU-lovgivning står over dansk lovgivning. Derfor skal miljøkvalitetskravene overholdes

uanset om det betyder, at fiskene ikke kan behandles. Beslutning om, hvad der skal ske med den ubehandlede bestand, afklares med veterinærmyndigheden.

Hovborg Fiskeri har søgt om tilladelse til udledning af følgende mediciner: Sulfadiazin, trimethoprim, oxytetracyclin, amoxicillin, oxolinsyre og florfenicol.

Derudover har dambruget søgt om tilladelse til udledning af følgende hjælpestoffer: Formalin, Brintoverilte, Pereddikesyre, kobber og salt.

Hovborg Fiskeri har de sidste 3 år angivet følgende forbrug af medicin og hjælpestoffer i henhold til årsindberetningerne for 2017, 2018 og 2019 (Tabel 3 og 3a).

	Formaldehyd (kg)	Pereddikesyre (kg)	Brintoverilte (kg)
2016	150	0	0
2017	30,2	0	0
2018	70,6	0	0
2019	788*	4,63	26,9

Tabel 3. forbruget af hjælpestoffer for 2016- 2019.

*I 2019 var der problemer med parasitter, hvilket er årsagen til det store forbrug af formalin.

	Sulfadiazin (kg)	Trimethoprim (kg)	Florfenicol (kg)
2016	0	0	7,9
2017	0	0	0
2018	3,75	0,75	1,0
2019	0	0	0

Tabel 3a. Forbruget af medicin for 2016- 2019.

Med baggrund i de beregnede udledte koncentrationer og mængder i bilag 2 stilles der vilkår om udledningen af disse stoffer, idet der angives en maksimal koncentration i udløbsvandet samt en maksimal udledt stofmængde pr. tidsenhed for de enkelte stoffer (hjelpestoffer) eller en maksimal mængde fisk, der kan behandles (medicin). Dokumentation for overholdelse af udlederkravene er sket ved beregning af udledningen ud fra den anvendte mængde ved brug af Poolsim. Beregningerne fremgår af bilag 3.

Reguleringen af udledningen af medicin og hjælpestoffer tager udgangspunkt i risikovurderingen, der er udarbejdet for Varde Å-systemet. Størrelsen af udledningen fra dambruget af de enkelte stoffer er beregnet ud fra risikovurderingen, således at de fastsatte miljøkvalitetskrav ikke overskrides.

I risikovurderingen indgår hele vandløbssystemet (Varde Å), idet der er taget højde for at å-systemet har udløb i Vadehavet. Vejen Kommune har derfor i samarbejde med de andre kommuner, der har dambrug i å-systemet, fået udarbejdet en risikovurdering på medicin og hjælpestoffer.

Tilladelige mængder af medicin og hjælpestoffer der kan udledes til vandløbene, beregnes på baggrund af miljøkvalitetskrav (MKK) og korttidsmiljøkvalitetskrav (KMKK) for de enkelte stoffer, længden af behandlingstiden, vandføringen i det

vandløb der udledes til og stoffernes nedbrydelighed. Derudover er der taget højde for, at der kan forekomme samtidig behandling og resulterende udledning fra dambrug, der udleder til samme vandløb.

Hvis der forekommer samtidighed i udledningerne, må det enkelte dambrug reducere sin udledning, så det sikres at MKK og KMKK ikke overskrides i vandløbet. Dette sker ved, at der fastsættes reducerede MKK og KMKK.

Kommunerne i Varde Å-systemet har i fællesskab besluttet at tildele dambrugene beliggende i systemet en kollektiv tildeling af MKK og KMKK, der fremgår af risikovurderingen.

Medicin

Udlederkravene i vilkår 25 skal betragtes som maksimale koncentrationer, som på intet tidspunkt må overskrides. Da den ansøgte brug af stofferne beregningsmæssigt ikke giver anledning til overskridelser af de fastsatte udlederkrav, er der ikke fastsat vilkår om kontrolmålinger.

Teoretisk set vil udledningen af antibiotika være størst et par dage efter at behandlingen er startet. Herefter vil koncentrationen i udløbet fra dambruget forblive på maksimumniveauet indtil behandlingen slutter. Efter endt behandling vil koncentrationen i udløbet hurtigt falde til nær nul. Dog vil der over en periode ske en mindre udskillelse af stoffet fra fiskene.

På den baggrund er det vurderet at udledningskurven for de fleste mediciner er ret flad, og at den mængde fisk der kan behandles kan fastsættes ud fra kravet til den gennemsnitlige koncentration (MKK).

Dette gælder dog ikke for oxolinsyre, hvor miljøkvalitetskravet (MKK) og korttidsmiljøkvalitetskravet (KMKK) ligger så tæt på hinanden, at det bliver KMKK, der er begrænsende for hvor mange kg fisk, der kan behandles. For dette stof er udlederkravet derfor fastsat i forhold til KMKK. Denne fremgangsmåde forventes at sikre overholdelse af både KMKK og MKK nedstrøms dambruget.

Hjælpestoffer

Bekendtgørelse nr. 1433 beskriver en korttidsudledning som udledning af højst 24 timers varighed, som må forekomme højst 1 gang om måneden, dog med intervaller på mindst 6 dage mellem hver udledning.

Vejen Kommune har for hvert enkelt stof beregnet den forventede koncentration i virksomhedens udløbsvand (bilag 2). Beregningerne er brugt til at udarbejde vilkår for virksomhedens brug af hjælpestoffer.

I ansøgningen er beregningerne lavet i poolsim. Modelopsætning og beregningsark er sendt til kommunen. Kommunen har gennemgået forudsætningerne for modellerne for at sikre, at modellen er opbygget i overensstemmelse med virksomhedens opbygning og vandflowet gennem virksomheden. Beregningerne er angivet i bilag 3.

Vilkår 26 angiver hvad stofmængderne i udløbet fra dambruget maksimalt må være. Med baggrund i ovenstående vurderes, at ansøgningens

behandlingsprocedurer sammenholdt med behandlingsanvisningerne i denne godkendelse sikrer, at koncentrationerne af hjælpestoffer ikke overskrider de fastsatte miljøkvalitetskrav.

Vejen Kommune vurderer samlet set, at såfremt de gældende vilkår vedr. medicin og hjælpestoffer i miljøgodkendelsen overholdes, vil vilkårene for de udpegede arter og naturtyper ikke blive forringet.

Egenkontrol medicin og hjælpestoffer

I henhold til miljøkvalitetskravs bekendtgørelsen skal der stilles vilkår om egenkontrol når der benyttes medicin og hjælpestoffer.

Vejen kommune har vurderet at egenkontrolprogrammet skal bestå af en behandlingsprocedure som skal følges samt registrering i driftsjournalen af brug af medicin og hjælpestoffer.

Slambehandling

Det opsamlede slam opbevares i slamdepotet, hvor der sker en afvanding. Rejektvandet ledes til indløbet af det centrale bundfældningsanlæg. Slamdepotet er bygget med bund og sider i impermeabelt materiale.

Det skal dokumenteres, hvordan slammet afhændes.

6.2 Luftforurening

Dambruget ligger på adressen Holmeåvej. Døde fisk, som er en potentiel kilde til lugtforurening, opsamles jf. dambrugs bekendtgørelsen dagligt og opbevares i lukket beholder indtil bortskaffelse pt. med Bjarnes Fisketransport. Der er ikke øvrige kilder, der kan give anledning til væsentlig lugtforurening.

Med henblik på forebyggelse af lugt- og fluegener er der stillet vilkår om, at døde og så vidt muligt syge fisk skal opsamles dagligt og opbevares i lukkede beholdere. Ved placering af beholdere til opbevaring af døde fisk internt på dambruget skal det endvidere tilstræbes at minimere eventuelle lugtgener hos naboer. Der stilles endvidere vilkår om, at dambruget straks iværksætter afhjælpende foranstaltninger, såfremt der opstår lugtgener, som efter kommunens vurdering skønnes væsentlige.

6.3 Støj og vibrationer

Dambruget ligger midt i Hovborg By hvor den korteste afstand fra nabo til nærmeste jorddam er ca. 25-50 m. De mest betydende støjkilder på dambruget er iltpiskere i produktionskanalerne samt transport i forbindelse med dambrugs driften. Derudover forekommer der støjfrembringelse i forbindelse med dambrugs aktiviteter, som omfatter sortering, fodring, drift af pumper og almindelig håndtering mv. Der findes ikke på dambruget kilder, der kan give anledning til væsentlige vibrationer i omgivelserne.

Det er oplyst, at der ikke findes støjkilder på dambruget, der kan give væsentlige støjgener for omgivelserne.

Med baggrund heri fastsættes vilkår om, at dambruget - hvis kommunen finder det påkrævet og højst 1 gang om året – ved målinger eller beregninger dokumenterer, at støjgrænserne jf. vilkår 46 er overholdt. Udgifterne hertil afholdes af dambruget. Dambruget skal efterfølgende, om nødvendigt, træffe foranstaltninger så støjgrænserne i vilkår 46 kan opfyldes.

Nævnte målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt 3 dB(A).

Trafik til og fra dambruget omfatter levering af foder, afhentning og levering af fisk, afhentning af affald herunder døde fisk, samt almindelig til og frafrakørsel til dambruget. Det er oplyst, at afhentning af fisk (lastbil) sker 4 gange om ugen, levering af foder (lastbil) sker 1-2 gange om ugen samt at afhentning af døde fisk sker 1-2 gange om måneden.

Med henblik på at reducere støjgener for de omkringboende i forbindelse med transport til og fra dambruget fastsættes vilkår om, at trafikken skal ske i dagtimerne, det vil sige fra kl. 7.00 til 18.00 på hverdage og kl. 7.00 til 14.00 på lør- og søndage. Afhentning af fisk dog fra kl. 06.00 på hverdage

6.4 Affald

Det afvandede slam udbringes på landbrugsjord. Hvis slammet ikke kan overholde kravene til indholdet af tungmetaller eller miljøfremmede stoffer, skal slammet bortskaffes i overensstemmelse med kommunens anvisninger. Der kan søges dispensation hos Miljøstyrelsen i forhold til udbringning af slam med forhøjet indhold af tungmetaller.

Affald i form af døde fisk forventes at udgøre ca. 3 tons pr. år. Døde og så vidt muligt syge fisk skal opsamles mindst 1 gang daglig. Døde fisk skal opbevares i tætte lukkede beholdere i henhold til gældende lovgivning.

Andet affald f.eks. medicinrester, kemikalie- og olieaffald samt emballage m.v. skal afleveres til kommunen, jævnfør kommunens affaldsregulativer.

6.5 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om egenkontrol for udledning af næringsstoffer og for brug af medicin og hjælpestoffer. I vilkårene er der opstillet hvilke oplysninger, der skal følge med analysedata. Derudover er der stillet vilkår om driftsjournal.

6.6 Vandindvinding og afgitring

Der er indsendt en ansøgning om indvinding af overfladevand (285 l/s), samt oplyst om eksisterende indvinding af grundvand til Put and take sø (100.000 m³/år). Vejen Kommune har givet en ny samtidig tilladelse til indvinding af 285 l overfladevand/s fra Holme Å til dambrugsdrift. I forbindelse med miljøgodkendelsen er vandindvindingstilladelsen fastsat til at have udløb samtidig med revurdering af miljøgodkendelsen.

Der monteres vandur med log funktion eller tilsvarende på alle ind- og udløb på dambruget senest 31. december 2021.

Afgitringen ved indløbet til dambruget er tromleriste med 6 mm huller, og ved udløbene er der placeret 10 mm riste. Ristene udføres i rustfrit stål, og er placeret langs med vandløbet. Der stilles vilkår om at afgitringen ændres i indløbet, når der er skabt faunapassage ved dambrugene nedstrøms. Varde kommune har oplyst, at det sker i 2022 og afgitringen ved Hovborg Fiskeri skal derfor fra 1. april 2023 være indrettet så snæbellarver ikke indtages. Forsinkes faunapassage og afgitringsprojekter i Varde kommune udskydes afgitringstidsfrist af hensyn til snæbel ved Hovborg Fiskeri, så afgitring er på plads senest 2 måneder efter at projekter i Varde kommune er gennemført.

Der er stillet vilkår i forhold til måling af vandflow ind og ud af dambruget, samt afgitring.

6.7 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Som en overordnet retningslinje for miljøbeskyttelseslovens administration er det i lovens § 3 bestemt, at forurenende virksomheder med henblik på at nedbringe belastningen af miljøet skal anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT). Dette indebærer blandt andet, at der ved ansøgning om miljøgodkendelse skal redegøres for mulighederne herfor, og at myndighedernes afgørelser (gennem fastsættelse af vilkår) skal prioritere renere teknologi frem for traditionelle afhjælpende foranstaltninger.

Hovborg Fiskeri er indrettet og drives som et traditionelt lavteknologisk dambrug. Af BAT-tiltag er der i forbindelse med ansøgningen oplyst:

- at der anvendes primært højenergifoder i den rigtige udfodrede mængde hvilket i kombination med højt iltindhold medfører en mindre stofudledning,
- at de indsatte fisk vaccineres forinden indsættelse i anlægget hvis muligt,
- at slamdepotet er indrettet med impermeabel bund og sider,
- at det er muligt at recirkulere vandet inde på dambruget (200 l/s),
- at bundfældningsbassinet er større end kravet i dambrugsbekendtgørelsen så en del kan efterlades med vandplanter, desuden er der slamstøvsuger, der kan optage slam uden at tømme bassinet.
- At der er udarbejdet retningslinjer for forhindring af uheld, hvilket indebærer at der ved forurening af vandløb opstrøms dambruget lukkes for vandindtaget, stoppes med fodring og etableres returpumpning.
- For at forhindre sygdomsudbrud foretages daglig visuel inspektion og dyrlæge tilkaldes ved behandlingskrævende sygdomsudbrud.
- Ved strømnedbrud går alarm til vagthavende og nødstrømsgenerator kan opstartes.

- At iltmætningen er min. 70 % i udløb fra dambruget.

Der er ved vurdering af dambrugets vandbehov taget udgangspunkt i at dambruget har en produktion med mange små fisk og en produktion af arter, der stiller større krav til temperatur og vandkvalitet end regnbueørreder. Det har været afgørende for kommunen at Faunapassageudvalgets anbefalinger om et maksimalt vandindtag til dambrug på 50 % af medianminimumsvandføringen er efterlevet, som det også fremgår af §6 stk 1. punkt 11 i kriteriebekendtgørelsen⁷ for vandområdeplansindsatsen.

Ved et vandindtag på maksimalt 285 l/s vurderes der at blive behov for mindre mængde medicin og hjælpestoffer, end det ville være tilfældet med et mindre vandbehov og returpumpning. Dambruget er i proces til at overgå til økologisk produktion jf. dambrugets anmeldelse til Fødevarestyrelsen af november 2020. Vejen kommune har sat vilkår om at de særlige forhold, der giver mulighed for et vandindtag større end 2,5 l/tons foder bevares fremadrettet. Der er dermed vilkår om arter, foderanvendelse, foderstørrelse.

Lovgivningens krav om renere teknologi og acceptabel miljøbelastning anses på baggrund heraf at være dokumenteret og tilgodeset.

Vilkårene er formuleret ud fra, hvad kommunen anser for opnåeligt under hensyntagen til, hvad der er teknologisk og økonomisk realistisk for traditionelle dambrug.

6.8 Samlet foreløbig vurdering af projektet efter Habitatbekendtgørelsens bestemmelser

Dambruget udleder til Holme Å, som i Vandområdeplan for Jylland og Fyn er målsat "god økologisk tilstand". Vandløbets målsætning nedstrøms dambruget har generelt været opfyldt, hvor faunabedømmelsen i 3 af 4 år har været faunaklasse 5-6 nedstrøms dambruget med en enkelt undtagelse i 2018, hvor faunaklassen blev bedømt til 4. Opstrøms dambruget er den bestemte faunaklasse de fleste år faunaklasse 5, men 4 i perioden 2017-2019, jf. tabel 2.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Opstrøms	5	4	4	4	5	5
Nedstrøms	6	5	4	6	5	6

Tabel 2: DVFI-data opstrøms og nedstrøms Hovborg Fiskeri

Holme Å løber ud i Varde Å, hvis slutrecipient er Vadehavet. Vadehavet er EF-habitatområde, EF-fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde.

Varde Å, som Holme Å løber ud i, og Vadehavet er udlagt som internationale naturbeskyttelsesområder.

⁷ Bekendtgørelse om kriterier for vurdering af kommunale projekter vedrørende vandløbsrestaurering (27. marts 2020)

I udpegningsgrundlaget indgår bl.a. flodperlemusling, laks, snæbel, bæklampret, flodlampret og odder. Det fremgår af "Vejledning om administration af internationale naturbeskyttelsesområder" at snæbel er en strengt beskyttet art.

Nærrecipienten

Holme Å's målsætning er god økologisk tilstand.

Varde Å, hvortil Holme Å udløber, og Vadehavet er udlagt som internationale naturbeskyttelsesområder. Dambrugsarealet er ikke beliggende i dette område, men udleder til Holme Å.

Varde Å er udpeget til EF-habitatområde (område nr. H79), jf. bekendtgørelsen om afgrænsning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder. I udpegningsgrundlaget indgår bl.a. laks, snæbel, havlampret, bæklampret, flodlampret, odder og vandløb med vandplanter.

Fjernrecipienten

Fjernrecipienten for spildevandet fra Hovborg Fiskeri er Vadehavet, som har målsætning II: skærpet kontrol og specifikke krav

Målsætningen for det danske Vadehav er ikke opfyldt, bl.a. på grund af tilførsel af kvælstof. Staten har opkøbt en række dambrug på frivillig basis for at mindske næringsstofbelastningen til de marine områder bl.a. Vadehavet. Derudover etableres minivådområder og egentlige vådområdeprojekter for at mindske næringspåvirkningen fra landbrugsområder.

Vadehavet er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde (område nr. 89), EF-fuglebeskyttelsesområde og Ramsarområde (område nr. R27) samt EF-habitatområde (H 78). Sidstnævnte er udpeget på grundlag af bl.a. havlampret, bæklampret, flodlampret, vandløb med vandplanter, laks (kun i ferskvand), snæbel, odder, stavsild, marsvin, spætte og grå sæl.

Vejen Kommune vurderer, at driften af Hovborg Fiskeri ikke indebærer en forringelse af den nuværende tilstand af levesteder for ovennævnte arter og områdernes naturtyper, eller medfører forøgede forstyrrelser, der har negative konsekvenser for de arter m.v., områderne (Holme Å, Varde Å & Vadehavet) er udpeget for.

Staten har ikke i vandområdeplanlægningen indført indsatskrav overfor dambrugsudledninger ud over at dambrugene skal overholde de krav, der følger af vilkår i dambrugsbekendtgørelsen og i miljøgodkendelse.

Ved godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 skal kommunen sikre, at godkendelsen ikke direkte eller indirekte påvirker internationale naturbeskyttelsesområder, herunder de naturtyper og arter som er udpegningsgrundlaget for området, jf. habitatbekendtgørelsen.

Habitatbekendtgørelsens § 4 bestemmer bl.a., at der ikke må gives tilladelser, som kan skade områderne eller de arter, som har givet anledning til habitatudpegningen.

Vejen Kommune har udarbejdet en foreløbig habitatvurdering for Hovborg Fiskeri. Den ses i bilag 4. I bilaget gennemgås mulige påvirkninger af Natura 2000 områder både "i sig selv" og i kumulation med øvrige projekter.

Konklusion på den foreløbige habitatvurdering

Der vil være positive effekter af forbedrede faunapassageprojekter ved to nedstrøms dambrug de kommende år. Det vil forbedre tilstanden for udpegningsgrundlaget i habitatområderne H78 og H79.

Udarbejdet risikovurdering af anvendelsen af medicin og hjælpestoffer ved dambrugene sikrer, at miljøkvalitetskrav i å og i marint Natura 2000 område udenfor Holme Å overholdes ved vilkår i dambrugenes miljøgodkendelser.

Forbedret afgitring ved dambrugene og reduceret vandindtag vil, når der skabes faunapassageløsninger nedstrøms jf. vandområdeplanen sikre gode forhold for habitatarter inklusiv bilag IV arter i Holme Å og marine natura 2000 områder fra 2023. Der er allerede etableret en faunapassageløsning ved Hovborg Fiskeri, der medfører at der ikke her er udlagt yderligere indsatsbehov i vandområdeplanen. Vilkår i miljøgodkendelsen sikrer at snæbelkrav til afgitring (max. 1 mm hul i faunasigte) sikres senest 1. april 2023 eller 2 måneder efter at der bliver skabt passage for snæbel fra Vadehavet op forbi dambruget i Holme Å. Dette er i overensstemmelse med National forvaltningsplan for snæbel (2003).

Det kan konkluderes at driften af Hovborg Fiskeri hverken i sig selv eller ved inddragelse af kumulerede effekter af andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000 områder i strid med opnåelse af områdernes miljømål.

Der er derfor ikke grundlag for at udarbejde en egentlig habitatkonsekvensvurdering.

7 Sammenfatning

Efter en konkret vurdering er det kommunens opfattelse, at anlægget med de stillede vilkår kan drives på stedet, på en måde som er forenelig med hensynet til omgivelserne.

Herunder vurderer Vejen Kommune med hensyn til projektets indvirkning på habitatområde nr. H78 og H79, at anlægget med de stillede vilkår ikke indebærer en forringelse af den nuværende tilstand af levesteder for ovennævnte arter og områdernes naturtyper, eller medfører forøgede forstyrrelser, der har negative konsekvenser for de arter m.v., områderne (Varde Å og Vadehavet) er udpeget for.

Bilagsliste:

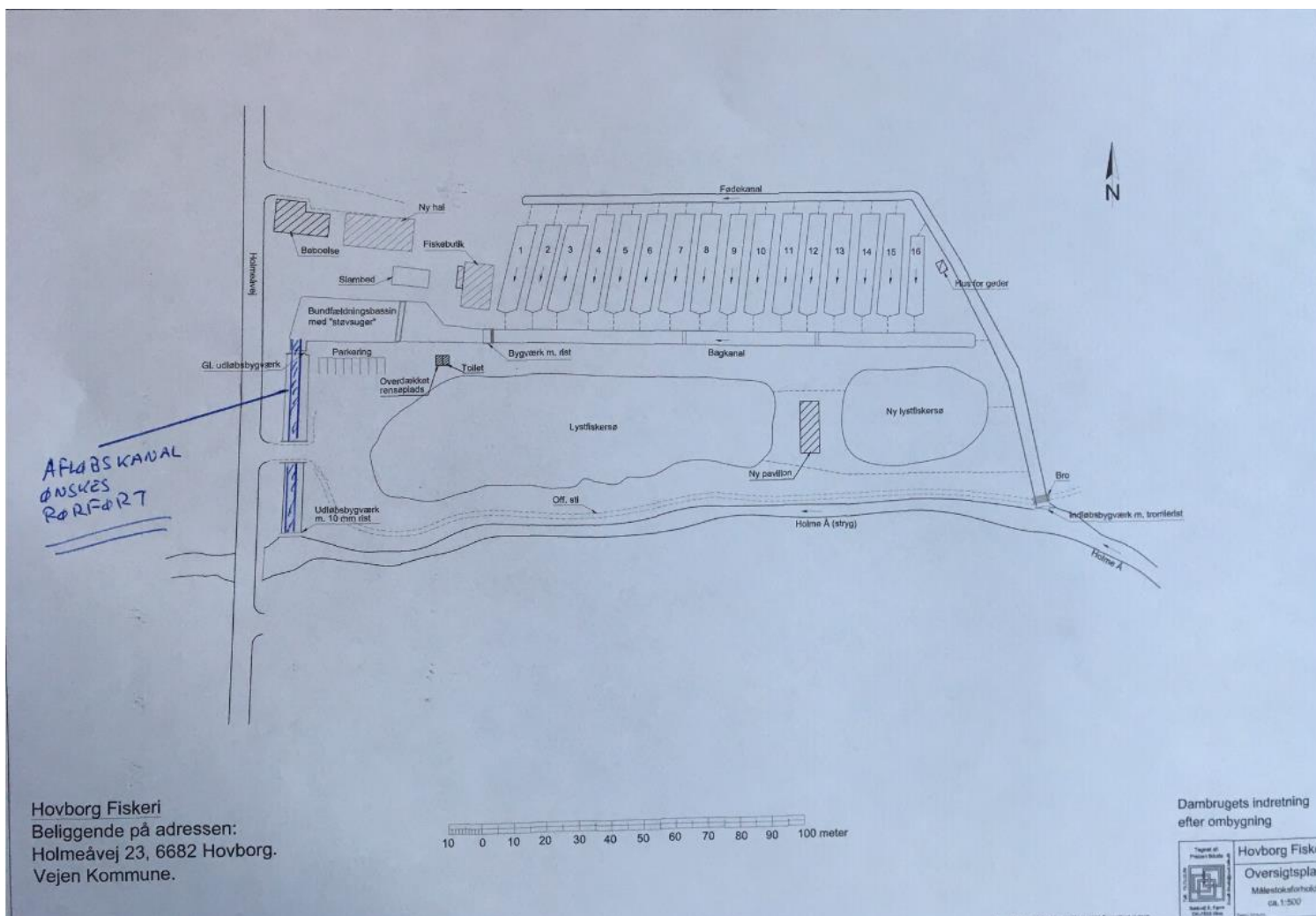
Bilag 1: Oversigtskort Hovborg Fiskeri

Bilag 2: Beregninger vedrørende anvendelse af medicin og hjælpestoffer

Bilag 3: Behandlingsprocedure for medicin og hjælpestoffer (Dambrugets redegørelse)

Bilag 4: Foreløbig habitatvurdering

Bilag 1 – Oversigtskort Hovborg Fiskeri

Bilag 2 – Forudsætninger og beregninger af medicin og hjælpestoffer

Forudsætningerne for beregning af maksimale koncentrationer (tilladelige og aktuelle) ved udløbet fra Hovborg Fiskeri til Holme Å, fremgår af nedenstående.

Udledningsperioden	<p>Udledningsperioden for antibiotika er fastsat i bilag 8 i dambrugsbekendtgørelsen.</p> <p>Længden af udledningsperioden for hjælpestoffer defineres som udgangspunkt ved perioden fra det tidspunkt, hvor stoffet optræder i recipienten til det tidspunkt, hvor 99 % af det anvendte stof er udledt. Det er også den periode, der skal gå før behandling med et stof må gentages.</p>
Varighed af udledning	<p>Medicinering med antibiotika strækker sig over 10 dage med daglige doseringer og udledningen betragtes som længerevarende. Det betyder at KMKK altid skal være overholdt i udledningsperioden, mens MKK blot skal være overholdt som gennemsnit set over hele udledningsperioden.</p> <p>Behandling med hjælpestoffer på Hovborg Fiskeri fører ikke til udledninger med en varighed på mere end 24 timer. Udledningen kan derfor ikke betragtes som længerevarende. Det betyder, at KMKK altid skal være overholdt i udledningsperioden, mens MKK blot skal være overholdt i en 24 timers periode, der omfatter udledningsperioden.</p>
Reduktion af miljøkvalitetskravene - MKK og KMKK	<p>Samlet set er det vurderet, at miljøkvalitetskravene for hjælpestoffer på Hovborg Fiskeri skal reduceres, da der er andre dambrug ved Holme Å. Dambruget tildes i kommunernes risikovurdering 33 % af MKK og KMKK.</p>
Beregning af gennemsnitskoncentrationer i udløb	<p>Medicin: Her anvendes massebetragtninger. Stofkoncentrationerne i udløbet beregnes ud fra den anvendte døgndosis i forhold til dambrugets vandindtag pr. døgn.</p> <p>Hjælpestoffer: Beregningerne er lavet i poolsim. Modellen kan på baggrund af bassinstørrelser, vandflow (herunder recirkulering) og omsætningsrater beregne koncentrationen af et stof i dambrugets udløb ved et givent brug.</p>

Beregning af den maksimale gennemsnitskonc. ($C_{\text{middelmax}}$) og maks. konc. (C_{max}) i dambrugets udløb	Maksimal tilladelig gennemsnitlig konc. i udledning fra dambrug
	$C_{\text{middelmax}} = (\text{MKK}) * \frac{Q_{\text{mm}}}{Q_{\text{dambrug}}} * (\text{evt.R} - \text{fak.})$
	Maksimal tilladelig konc. i udledning fra dambrug
	$C_{\text{max}} = (\text{KMKK}) * \frac{Q_{\text{mm}}}{Q_{\text{dambrug}}} * (\text{evt.R} - \text{fak.})$

Procedure for beregning af de maksimale tilladelige koncentrationer i udløbet

De maksimale tilladelige koncentrationer (C_x) (dvs. når miljøkvalitetskravene overholdes i dambrugets udløb) er beregnet ud fra miljøkvalitetskravene (MKK og KMKK), den fortyndingsfaktor (FF), der opnås i den aktuelle recipient, samt reduktionsfaktorerne, jf. risikovurdering for vandløbssystemet.

Koncentrationerne beregnes efter følgende formler:

Maksimal tilladelige middelkoncentrationer: $C_{\text{middelmax}} = \text{MKK} * \text{FF} * \text{evt. R-fak.}$

Maksimal tilladelige koncentrationer: $C_{\text{max}} = \text{KMKK} * \text{FF} * \text{evt. R-fak.}$ hvor fortyndingsfaktoren $\text{FF} = Q_{\text{mm}} / Q_{\text{dambrug}}$

Q_{mm} = Recipientens medianminimumsvandføring umiddelbart nedstrøms dambruget.

Q_{dambrug} = Vandføringen gennem dambruget

MKK = Miljøkvalitetskrav

KMKK = Korttidsmiljøkvalitetskrav

R-fak. = Reduktionsfaktor, jf. risikovurdering for vandløbssystemet

Beregning af tilladte, maksimale koncentrationer i Hovborg Fiskeri's udløb

Hjælpestoffer

Som eksempel vises her en beregning for brug af hjælpestoffet Formaldehyd. Dambruget vil fremadrettet aflede 285 l/s til Holme Å på et sted, hvor vandløbets medianminimum er 570 l/s. Risikovurderingen for vandløbet betyder, at der skal bruges en

reduktionsfaktor på 0,33. Bekendtgørelse nr. 1022 af 25. august 2010 beskriver en korttidsudledning som udledning af højst 24 timers varighed, som må forekomme højst 1 gang om måneden, dog med intervaller på mindst 6 dage mellem hver udledning.

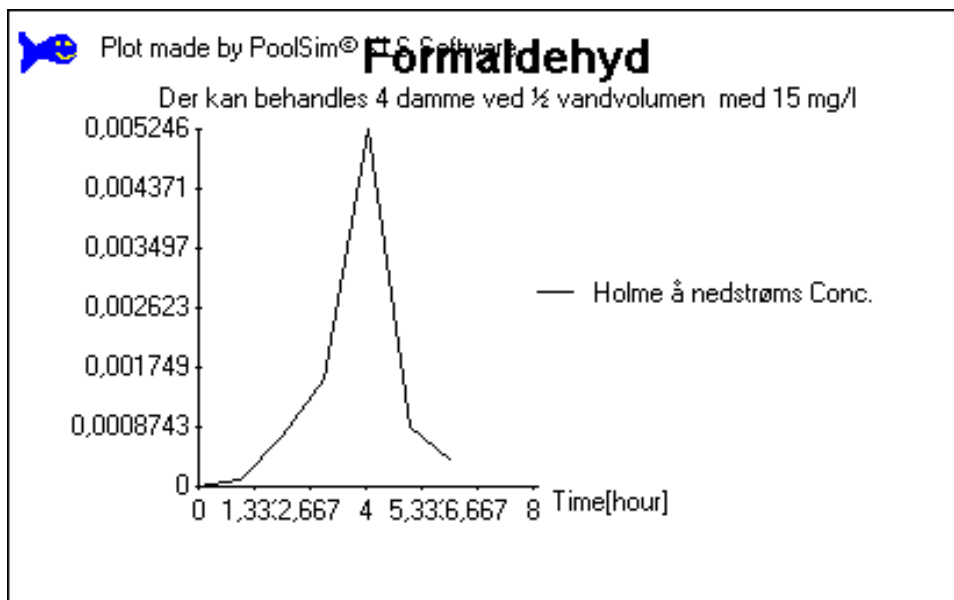
Det betyder at udlederkrav på 9,2 µg/l skal overholdes i en delvandmængde på 33 % af medianminimumsvandføringen - dvs i 188 l/s. Dambruget kan derfor udlede 9,2 µg/l x 188 l/s svarende til 1,72 mg/s som gennemsnit i behandlingsperioden.

Den maksimale koncentration under behandlingen må ikke overstige 42 µg/l i en delvandmængde i Holme Å på 188 l/s. Det svarer til at den maksimale stofmængde i udløbet under behandling ikke må overstige 7,90 mg/s.

Formaldehyd

Formaldehyd	Anvendt formalin (l aktivt stof)	Gentagelse (Timer)	Behandlingsprocedure
Der kan behandles 4 damme med en samlet vandvolumen på 512 m ³ Under overholdelse af MKK	3,84 l	En fuld behandling kan foretages hver 8 time	Der doseres 15 mg formaldehyd/l til ½ vandvolumen. vandforsyningen fra Holme å til dambruget reduceres til 85 l/s mens behandlingen foregår. Der kan evt. recirkuleres en vandmængde på op til 200 l/s Der kan anvendes 15,7 l 24,5 % formalin eller 10,4 l 37 % formalin ved den beskrevne behandling

Ved behandling af 4 damme med formaldehyd bliver den maksimale stofkoncentration i det tilladte fortyndingsflow (188 l/s) på 5,2 µg/l og dermed langt under kravværdien på 42 µg/l (se figur)

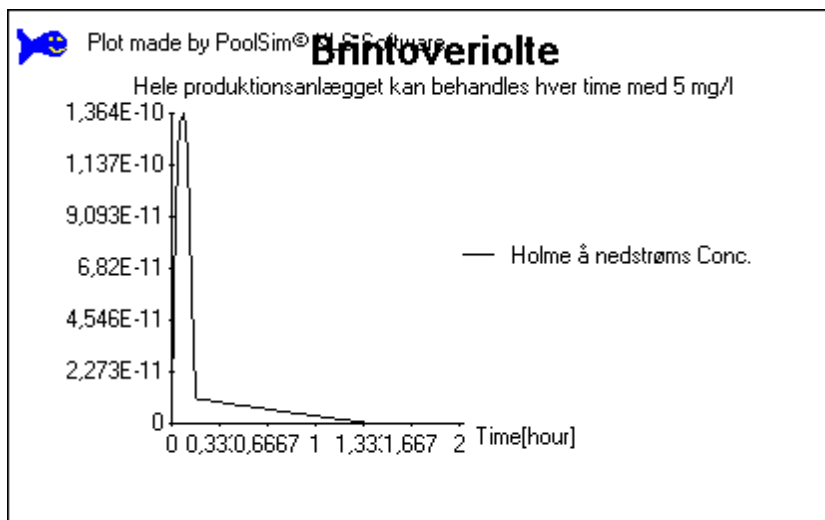

Koncentration af formaldehyd (mg/l) i en delvandmængde på 1/3 medianminimumsvandføring i Holme Å nedstrøms (188 l/s)

Brintoverilte

H₂O₂, som 30 % opløsning 35 % opløsning,	Anvendt brintoverilte aktivt stof	Gentagelse (Timer)	Behandlingsprocedure
Samtidig behandling i alle 16 damme med en samlet volumen på 2.048 m ³ under overholdelse af MKK I	10.2 l	Behandlingen kan gentages hver time	Der doseres 5 mg H ₂ O ₂ /l til samtlige produktionsenheder doseringen og behandlingen sker ved fuld vandvolumen. vandforsyningen fra Holme å til dambruget reduceres til 85 l/s mens behandlingen foregår. Der kan evt. recirkuleres en vandmængde på op til 200 l/s Der kan anvendes 34 l 30 % opløsning eller 29 l 35 % opløsning.

Ved behandling af 16 damme med brintoverilte bliver den maksimale stofkoncentration i det tilladte fortyndingsflow (188 l/s) på tæt ved 0 µg/l og dermed langt under kravværdien på 100 µg/l (se figur)

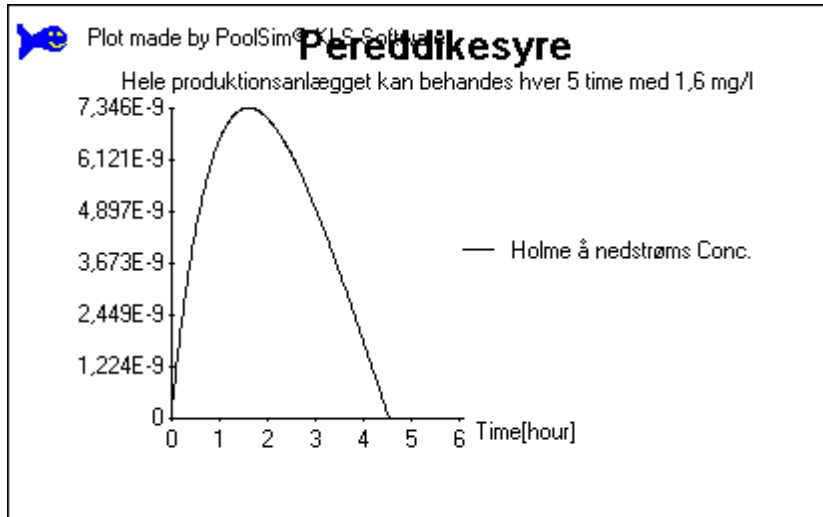

Koncentration af brintoverilte (mg/l) i en delvandmængde på 1/3 medianminimumsvandføring i Holme Å nedstrøms (188 l/s)

Pereddikesyre

Pereddikesyre Divosan eller Peraqua+	Anvendt Pereddikesyre (kg)	Gentagelse (Timer)	Behandlingsprocedure
Samtidig behandling i alle 16 damme med en samlet volumen på 2.048 m ³ ,	3,28	Behandlingen kan gentages hver 5 time	Der doseres 1,6 mg pereddikesyre /l ved fuld vandvolumen vandforsyningen fra Holme å til dambruget reduceres til 85 l/s mens behandlingen foregår. Der kan evt. recirkuleres en vandmængde på op til 200 l/s Peraqua+ har et deklareret indhold på 20 -50 % H ₂ O ₂ og 10 – 17 % pereddikesyre Divosan har et deklareret indhold på 10 - 15 % H ₂ O ₂ og 1 - 5 % pereddikesyre

Ved behandling af 16 damme med pereddikesyre bliver den maksimale stofkoncentration i det tilladte fortyndingsflow (188 l/s) på tæt ved 0 µg/l der er dermed ikke risiko for skade i recipienten (se figur)

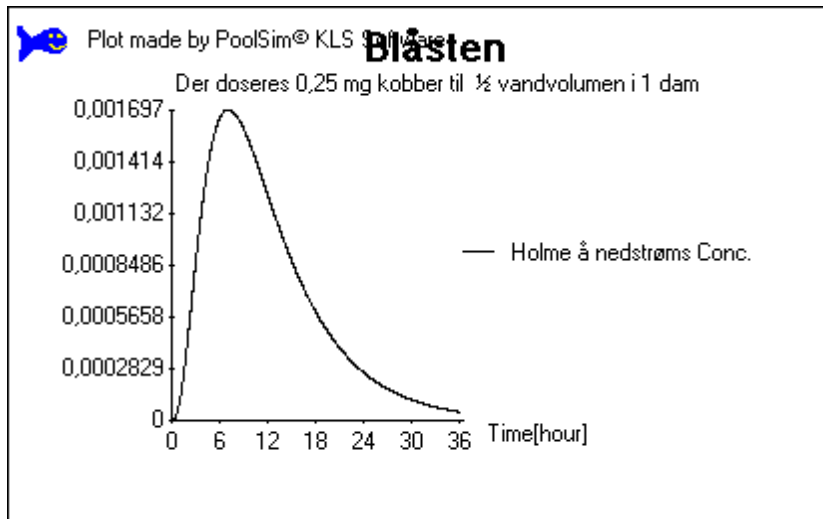

Koncentration af pereddikesyre (mg/l) i en delvandmængde på 1/3 medianminimumsvandføring i Holme Å nedstrøms (188 l/s)

Kobber

Blåsten	Anvendt mængde blåsten 1 behandling	Gentagelse (Timer)	Behandlingsprocedure
Der kan behandles 1 dam med en volumen på 128 m ³ pr gang	64 g blåsten	Behandlingen kan gentages hver 3 dag	Der doseres 0,25 mg kobber/l til en dam, doseringen og behandlingen sker ved ½ vandvolumen. vandforsyningen fra Holme å til dambruget reduceres til 85 l/s mens behandlingen foregår.

Ved behandling af 1 halvt nedtrukket dam med blåsten bliver den maksimale stofkoncentration i det tilladte fortyndingsflow (188 l/s) på under 1,7 µg kobber/l, der er dermed ikke risiko for skade i recipienten (se figur)

Koncentration af kobber (mg/l) i en delvandmængde på $\frac{1}{3}$ medianminimumsvandføring i Holme Å nedstrøms (188 l/s)

Medicin

Som eksempel vises her en beregning for brug af medicinen sulfadiazin.

Ved behandling med sulfadiazin med en dosis på 25 mg/kg fisk pr. døgn. Sulfadiazin blandes (sammen med trimethoprim) i foderet og tildeles fiskene i det antal dage som den ordinerede dyrlæge foreskriver. Behandlingstiden er normalt 10 dage.

Udledningsperioden er 15 dage. Miljøkvalitetskravet (MKK) er 4,6 µg/l, genfindingsprocenten er 100 % og reduktionsfaktoren er 0,25 jf. risikovurdering af samtidighed.

$$\text{Maks. tilladelig mængde sulfadiazin i recipienten (mg/døgn)} : \frac{\text{R-fak} \cdot \text{MKK} \cdot (\text{Q}_{\text{mm}} \cdot \text{antal})}{\text{s/døgn}} = \frac{0,33 \cdot 4,6 \cdot (570 \cdot 86.400)}{1.000} = 74.758 \text{ mg/døgn}$$

Det antages, at der genfindes 100 % af det brugte sulfadiazin i recipienten. Det betyder, at den mængde sulfadiazin, der kan benyttes pr. døgn er 74,75 g/døgn.

$$\text{Mængde fisk, der kan behandles pr. døgn (kg)} : \frac{74.758 \text{ mg/døgn} \cdot (15/10)}{25 \text{ mg/kg fisk pr. døgn}} = 4.485 \text{ kg}$$

I følgende udregning forudsættes det, at der maksimalt behandles 4.485 kg fisk. For at behandle denne mængde fisk, skal der tilsættes 74,58 g sulfadiazin. Koncentrationen i afløbsvandet fra dambruget estimeres ved at dividere døgn dosis af stoffet med dambrugets døgn vandindtag = (285 x 3.600 x 24) l/døgn. Der bruges en genfindingsprocent på 100 af det tilsatte sulfadiazin. Kontrolberegning af aktuell maksimal døgnmiddelkoncentration af sulfadiazin i dambrugets udløb ved en vandføring på 285 l/s:

$$\text{Middelkonc. i dambrugets udløb} : \frac{74.758 \times 10^6 \text{ } \mu\text{g/døgn}}{24.624.000 \text{ l/døgn}} = 3 \text{ } \mu\text{g/l}$$

Dambruget har indsendt procedurer for alternative doser og behandlingsperioder, der tillader at en større mængde fisk kan behandles samtidig uden at miljøkvalitetskrav overskrides.

Herunder er indsat forudsætninger for den alternative behandling med sulfadiazin som eksempel.

Udledning af antibiotika fra ferskvandsfiskeopdræt

Anlægs navn	Hovborg Dambrug
Vandmængde til opblanding (Qmm, mindste månedsmiddel eller lign), l/sek	570
Vandmængde ved overgang til saltvand, l/sek	6.658
Vandmængde der kan anvendes til opblanding, ferskvand %	33
Vandmængde der kan anvendes til opblanding ved overgang til saltvand %	33
Vandflow udløb under behandling, l/sek	188

Stof	Miljøkvalitetskrav i vandområdet (Bek 439/2016)				Udskillelse, % af indgivet stof	Udskillelse og udledningsperiode (Bek 1567/2016)		Evt. målt udledning ¹	
	Generelt kvalitetskrav $\mu\text{g/l}$		Maksimumkoncentration $\mu\text{g/l}$			Udledningsperiode ved 10 dages behandling (90 % udledt), antal dage	Udledningsperiode efter behandlingsstop, beregnet antal dage	Udledt total %	Maks konc %
	Indlandsvand	Andet overfladevand	Indlandsvand	Andet overfladevand					
Amoxicillin	0,078	0,078	0,37	0,37	100	10	0	100	100
Florfenicol	7	2,1	21	3,4	61	21	11	100	100
Oxolinsyre	15	15	18	18	100	17	7	100	100
Oxytetracyclin	10	10	21	21	100	10	0	100	100
Sulfadiazin	4,6	4,6	14	14	100	15	5	100	100
Trimethoprim	100	10	160	160	100	15	5	100	100

¹ Anvendes der anlægsspecifikke målte udledninger rettes udskillelisesprocenter til 100 for det pågældende stof

Sulfadiazin	Mængde aktivt stof tilladt at anvende pr dag, mg					Mængde aktivt stof, g		Resulterende max-konc i udløb, µg/l		Resulterende gennemsnits-koncentration i udledningsperioden, µg/l		Mængde fisk der kan behandles pr dag, kg							
	Overholdelse af generelt kvalitetskrav		Overholdelse af maksimumkonc		MAX mængde	Max mængde anvendt pr dag	Max mængde udledt pr dag	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	I udløb fra anlæg	I vandløb efter opblanding	Dosis pr dag aktivt stof, mg/kg							
	Indland	Andet overfladevand	Indland	Andet overfladevand								20	21,25	22,5	23,75	25			
Behandlingsdage																			
5	149.517	1.746.463	227.526	2.657.661	149.517	150	150	9,2	3,0	4,60	1,52	7.476	7.036	6.645	6.295	5.981			
6	137.057	1.600.924	227.526	2.657.661	137.057	137	137	8,4	2,8	4,60	1,52	6.853	6.450	6.091	5.771	5.482			
7	128.157	1.496.968	227.526	2.657.661	128.157	128	128	7,9	2,6	4,60	1,52	6.408	6.031	5.696	5.396	5.126			
8	121.483	1.419.001	227.526	2.657.661	121.483	121	121	7,5	2,5	4,60	1,52	6.074	5.717	5.399	5.115	4.859			
9	116.291	1.358.360	227.526	2.657.661	116.291	116	116	7,2	2,4	4,60	1,52	5.815	5.473	5.168	4.896	4.652			
10	112.138	1.309.847	227.526	2.657.661	112.138	112	112	6,9	2,3	4,60	1,52	5.607	5.277	4.984	4.722	4.486			

Bilag 3 – Foreløbig habitatvurdering – Hovborg Fiskeri

Hovborg Fiskeri har ansøgt om miljøgodkendelse med uændret foderforbrug og ny vandindvindingstilladelse fra Å til uændret at kunne indtage op til 285 l/s fra Holme Å på flad strøm dog altid afgivelse af mindst 50 % af medianminimumsvandføringen forbi dambruget (285 l/s)

Miljøgodkendelse med ind- og udløbsafgitring, udledning af spildevand til Holme Å og tilladelse til vandindvinding fra Holme Å er omfattet af reglerne om forudgående konsekvensvurdering jf. habitatbekendtgørelsen, før der kan meddeles tilladelse. Der skal tages stilling til eventuel væsentlig påvirkning fra projektet selv, men også eventuelle kumulerede effekter af andre projekter og/eller planer. Habitatvurderingen baserer sig på kendte planer og projekter og tager udgangspunkt i nødvendige projektilpasninger ved det konkrete projekt. Herunder at afgitring skal beskytte snæbellarver, når der kan forekommer gydning opstrøms Hovborg Fiskeri (forventeligt i 2023).

Projektet

Dambrugsproduktion med et maksimalt foderforbrug på uændret 58 tons/år. Der indvindes 285 l/s fra Holme Å på flad strøm. Vandmængden svarer til 50 % af medianminimumsvandføringen.

Dambruget afgitres med 6 mm rist ved indløb og 10 mm rist ved udløb. Senest 1. april 2023 eller 2 måneder efter at der etableres ny faunapassageløsning i henhold til vandområdeplanen ved 2 nedstrøms dambrug skal indløbsafgitringen Ved Hovborg Fiskeri sikre, at snæbellarver ikke indtages. Der etableres indløbsafgitring med max 1 mm hulstørrelse. Der kan udenfor nedtræksperioden for snæbellarver der ligger 1. februar – 30. juni etableres en 4 mm indløbsafgitring, der sikrer mod indtag af udtrækkende flod- og havlampret (yngel).

Der udledes med min. 70 % iltmætning.

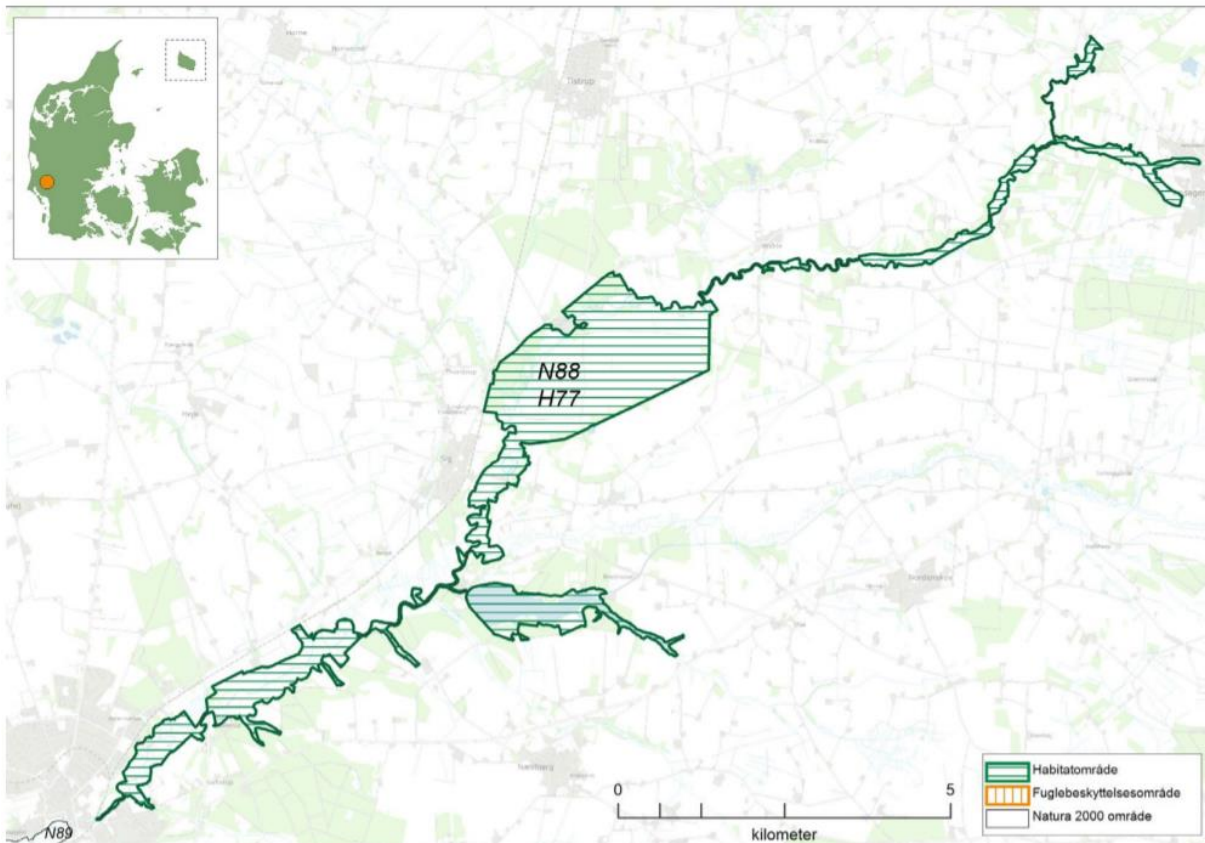
Brug af medicin og hjælpestoffer sker jf. kommunens risikovurdering for Varde Å systemet udarbejdet af Niras.

Der er tidligere etableret faunapassage forbi dambruget. Passagen efterlever kriteriebekendtgørelsens krav og der er ikke yderligere indsats i vandområdeplanen.

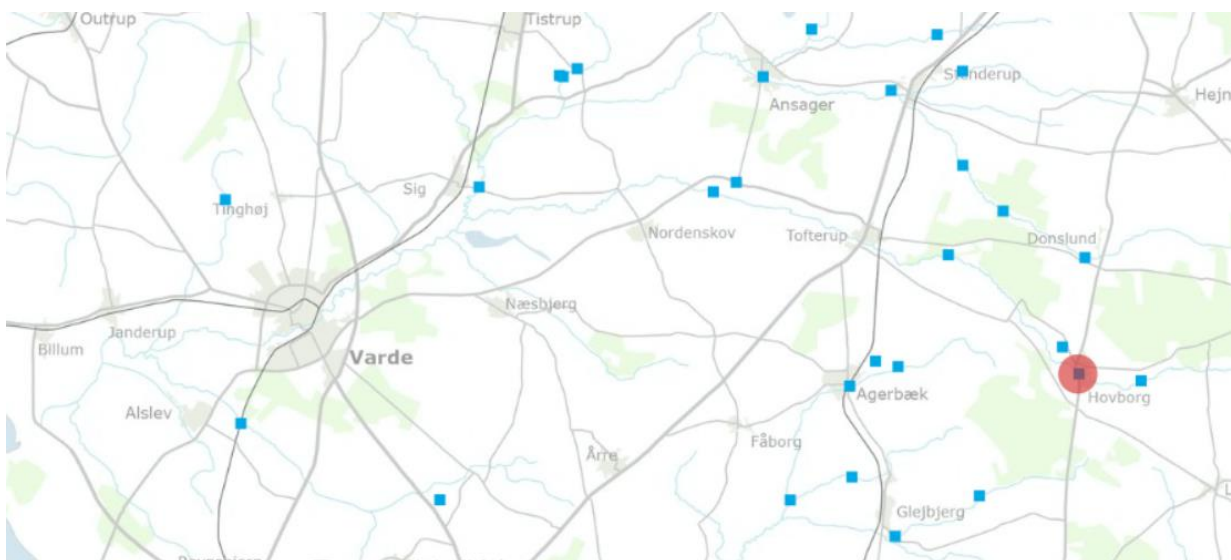
Der er ikke i vandområdeplanlægningen stillet yderligere krav til dambruget ud over at vilkår for udledning skal efterleve dambrugsbekendtgørelsens regelsæt og vilkår i miljøgodkendelse. Vandområdeplanlægningens indsatskrav opfylder også habitatområdernes krav til indsats.

Natura 2000 områder

Varde Å er udlagt som natura 2000 område nr. 88 og habitatområde H77.

Kortet viser Natura 2000-områdets afgrænsning. Natura 2000-område N88 Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde består af habitatområde H77 Nørholm Hede, Nørholm Skov og Varde Å øst for Varde

Lokalisering af Hovborg Fiskeri (rød) samt øvrige dambrug (blå firkant)

Nedstrøms herfor ligger Natura 2000 område Vadehavet N89, der omfatter habitatområde H78.

Natura 2000-område 89 Vadehavet består bl.a. af habitatområde H78, H86, H90 (grøn afgrænsning) og fuglebeskyttelsesområde F57 (blå farve). Andre Natura 2000-områder er vist med sort afgrænsning og N-nr.

Udpegningsgrundlag Habitatområde H77 - Varde Å

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 77		
Naturtyper:	Visse-indlandsklit (2310)	Revling-indlandsklit (2320)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Enekrat (5130)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Hængesæk (7140)
	Tørvelavning (7150)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkeke-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Flodperlemusling (1029)	Grøn kølleguldsmed (1037)
	Havlampret (1095)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Laks (1106)
	Snæbel* (1113)	Odde (1355)

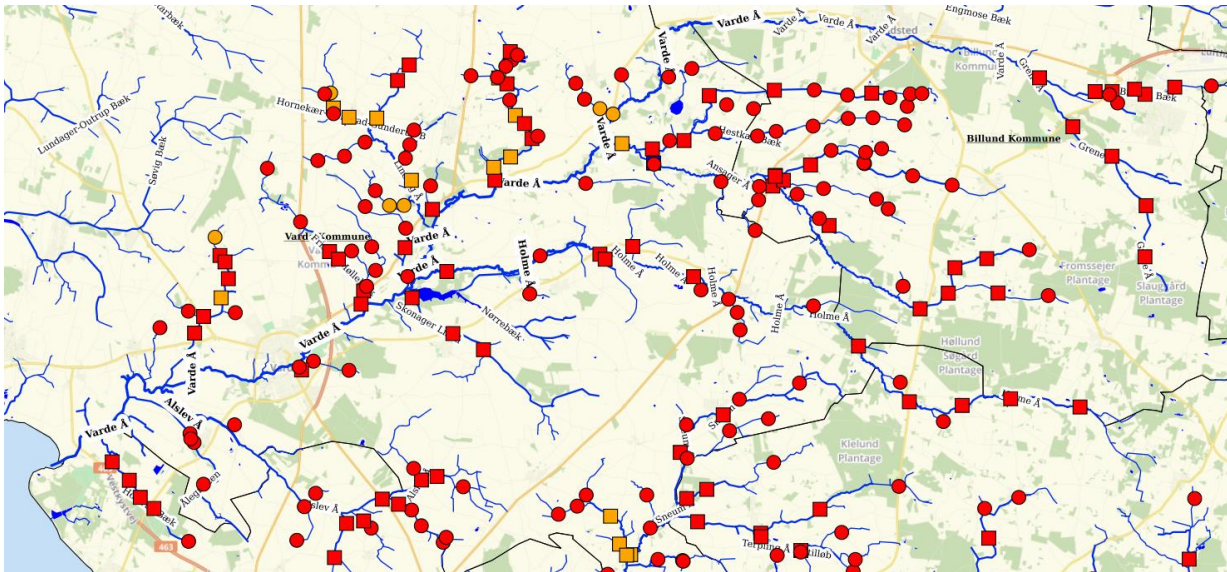
Af udpegningsgrundlagets naturtyper er det kun vandløb (3260), der kan være i risiko for at kunne påvirkes af en spildevandsudledning til Holme Å. Resten af naturtyperne ligger udenfor vandmiljøet.

Af de udpegede arter må alle vurderes i forhold til eventuelle direkte eller indirekte effekter af projektet bestående af en fortsat spildevandspåvirkning (BI₅). For havlampret, flodlampret, laks og snæbel og i mindre omfang bæklampret er det afgørende, at der er vandringsmuligheder til og fra gyde- og opvækstområder og for andre arter end bæklampret til havet tur/retur. Der er allerede i habitatområdet foretaget store indsatser med at fjerne spærringer og genslynge Varde Å på visse strækninger, så det potentielle udbredelsesområde for arterne øges. I vandområdeplanen ligger en indsats beskrevet for at fjerne spærringer ved 2 dambrug i Holme Å ved Hesselho og Haltruplund Dambrug i Varde kommune (indsatser overført fra vandplan 1). Varde kommune har oplyst, at der her etableres faunapassage og forbedret afgitring i 2022.

For bl.a. laksen er det vigtigt, at vandløbskvaliteten er tilstrækkelig god for at sikre klækning af æg og opvækst af lakseyngel til smoltstadiet. Det er beskrevet, at gunstig tilstand kræver minimum faunaklasse 5 i vandløbene bedømt efter Dansk Vandløbsfaunaindeks⁸, hvilket er opfyldt ved Hovborg Fiskeri. Laksen er generelt i fremgang i Danmark og har opnået gunstig bevaringsstatus jf. kriterier i forvaltningsplan for laks i Skjern Å og Storå, men er også i fremgang bl.a. i Varde og Ribe Å⁹. Jf. nedenstående kort fra www.fiskepleje.dk er der dog et stykke før der er målsætningsopfyldelse for selvreproduceret yngel i Varde Å systemet.

⁸ Kriterier for gunstig bevaringsstatus. Faglig rapport fra DMU, nr. 457 3. udgave 2005.

⁹ www.fiskepleje.dk

Stationer i Varde Å system med dårlig eller ringe bestand af lakseyngel (orange firkant) eller tom for laks (røde symboler) (ørredkortet www.fiskepleje.dk).

Tilstanden for bilag IV arten snæbel er kritisk. Arten er i Naturplanens basisanalyse ikke registreret i habitatområdet Varde Å og Holme Å, men en yderligere fjernelse af spærringer vil give mulighed for adgang til et større opvækstområde. Også snæbelen er afhængig af god vandløbskvalitet og rent vand.

Bæklampret er ikke registreret i habitatområdet, men er ellers almindelig i Sydjylland og vurderes ikke at være i tilbagegang.

Status for havlampret er ukendt, men findes i Vest- og Nordjyske vandløb.

Flodlampret findes talrigt i Vestjylland.

Naturtypen vandløb er afhængig af en god vandkvalitet uden høje udledninger af organisk stof for at grødesammensætningen har stor diversitet. Vandløbsvedligeholdelse har stor indflydelse på tilstanden.

Indsats for vandmiljøet sker i regi af vandområdeplanlægningen.

Natura 2000 planens fokus i N88 Varde Å: *"Der arbejdes for at forbedre levestederne for havlampret, bæklampret, flodlampret, laks, snæbel og odder, så levestederne får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet"*.

Trusler nævnt i basisanalysen: tilgroning af lyskrævende naturtyper, uhensigtsmæssig hydrologi, Direkte landbrugspåvirkning af naboarealer, forekomst af invasive arter.

Næringsberigelse er nævnt som en trussel af generel art, der ikke er omfattet af basisanalysen, men håndteres i regi af vandområdeplanlægningen.

Udpegningsgrundlag Habitatområde H78 - Vadehavet

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 78		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Flodmunding (1130)
	Vadeflade (1140)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Rev (1170)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Vadegræssamfund (1320)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Visse-indlandsklit (2310)
	Græs-indlandsklit (2330)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Tørvelavning (7150)
	Riggær (7230)	Stilkege-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Havlampret (1095)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Stavsild (1103)
	Laks (1106)	Snæbel* (1113)
	Marsvin (1351)	Odder (1355)
	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)

Ud over de arter der også er udpeget i habitatområde 77 er der i Vadehavet også marsvin, gråsæl, spættet sæl og Stavsild på udpegningsgrundlaget. Ingen af disse arter i det marine miljø kan påvirkes negativt af en stofudledning langt oppe i Holme Å i det beskrevne omfang.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 57		
Fugle:	kortnæbbet gås (T)	grågås (T)
	bramgås (T)	mørkbuget knortegås (T)
	lysbuget knortegås (T)	gravand (T)
	pibeand (T)	krikand (T)
	spidsand (T)	skeand (T)
	edderfugl (T)	sortand (T)
	havørn (T)	blå kærhøg (T)
	vandrefalk (T)	strandskade (T)
	klyde (TY)	hvidbrystet præstekrave (TY)
	hjejle (T)	strandhjejle (T)
	islandsk ryle (T)	sandløber (T)
	almindelig ryle (T)	lille kobbersneppe (T)
	stor regnspove (T)	rødben (T)
	hvidklire (T)	dværgmåge (T)
	sandterne (Y)	splitterne (Y)
	fjordterne (Y)	havterne (Y)
	dværgterne (Y)	mosehornugle (Y)
	blåhals (Y)	

I Natura 2000 planen er udledningen af organisk stof ikke nævnt som en trussel for områdets arter og naturtyper. Den generelle påvirkning af næringsstoffer håndteres ved indsatser gennem vandområdeplanlægningen og det er primært udledningen af N og P der er et problem for vadefugle på udpegningsgrundlaget.

Natura 2000 planens fokus i N89 Vadehavet – Engarealer ved Ho Bugt (F49): *“Der arbejdes for at forbedre levestederne for områdets udpegningsarter, så levestederne får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet”.*

Trusler registreret i basisanalysen: Der er ikke direkte nævnte trusler ved udledning af organisk stof (BI5), men indirekte er næringsberigelse eutrofiering nævnt som en trussel der ikke er omfattet af basisanalysen.

Bilag IV arter ud over snæbel

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted inden for det ansøgte areal. På baggrund af en rapport fra DMU (Faglig rapport nr. 635 og nr. 322), samt Vejen Kommunes øvrige kendskab, vurderes det umiddelbart at der kan være sydflagermus, odder, stor vandsalamander og spidssnudet frø.

Vejen Kommune vurderer, at projektet ikke vil medføre en negativ påvirkning af bilag IV-arter eller deres levesteder. Der vil ikke blive ændrede leveforhold ved dambruget for odder, spidssnudet frø eller stor vandsalamander. I forhold til flagermus bliver der ikke fældet træer, der vurderes at være opholds- eller ynglesteder.

Projektet "i sig selv"

Hovborg Fiskeris mulige påvirkning af Natura 2000 natur kan opdeles i følgende delelementer

1. Indtag af udpegede arter ved utilstrækkelig afgitring.
2. Indtag af for store vandmængder så faunapassage af udpegede arter påvirkes i for høj grad.
3. Udledning af for store mængder miljøfremmede stoffer samt ammoniak og BI5 så nærrecipienten vandløbet ikke opnår sin målsætning primært af hensyn til snæbel og laks.
4. Udledning af miljøfremmede stoffer og næringsstoffer, så marine Natura 2000 områder påvirkes uacceptabelt.

Ad 1. Afgitring

Ved Hovborg Fiskeri er der indtil der skabes faunapassage ved nedstrøms dambrug kun behov for en standardafgitring på 6 mm i indløbet til dambruget og 10 mm i udløbet, da der ikke er opgang af snæbel, flod- og havlampret. Det forhold ændrer sig når der skabes passage ved 2 nedstrøms dambrug i Holme Å, der jf. oplysninger fra Varde kommune er planlagt i 2022.

Ad 2. Vandindvinding

Siden der blev etableret faunapassage ved dambruget er vandindtaget reduceret til max. 50 % af medianminimumsvandføringen, som også er et krav i kriteriebekendtgørelsen for generelt at opnå målsætningsopfyldelse i vandløbet. Der skal dog altid ledes minimum 50 % af vandføringen forbi dambrugets vandindtag i tørre perioder. Kravet følger Faunapassageudvalget (2004). Der er etableret faunapassageløsning på stedet i form af stryg ved siden af dambruget, der kan rumme alt det vand, dambruget ikke indtager.

Ad 3. Udledning af miljøfremmede stoffer, ammoniak-N, fosfor, kvælstof og BI5

Hovborg Fiskeri efterlever dambrugsbekendtgørelsens krav med god margin. Medicin og hjælpestoffer kan anvendes på en måde så miljøkvalitetskrav ikke overskrides i vandløbet nedstrøms og heller ikke i nedstrøms marine vandområder (se kumulerede effekter). Miljøkvalitetskrav er fastsat så alle arter - også habitatarter automatisk er beskyttede.

Dambrug	N[kg]	NH ₃ /NH ₄ -N [kg]	BI ₅	P
Produktionsbidrag	3.248 kg	2.262 kg	5.626 kg	284,2 kg
Rensegrad	7 %	-	20 %	20 %
Teoretisk udledning	3.020 kg		4.500 kg	227 kg

Teoretisk beregnet udledning fra Hovborg Fiskeri

Der er generelt målsætningsopfyldelse (DVFI) nedstrøms dambruget og høj økologisk tilstand for fisk.

Stationering	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Opstrøms	5	4	4	4	5	5
Nedstrøms	6	5	4	6	5	6

Faunaklasse op- og nedstrøms dambruget 2016-2020

Ad 4. Påvirkning af marine Natura 2000 områder med miljøfremmede stoffer og næringsstoffer fra dambruget

Udledningen af miljøfremmede stoffer fra dambruget er allerede begrænset så miljøkvalitetskrav i nærrecipienten er opfyldt. Isoleret set kan der ikke være en påvirkning af marine områder, som konsekvens af udledning fra Hovborg Fiskeri. Eventuel påvirkning af marine områder skal ses i lyset af samlede udledninger (se kumulerede effekter).

Udledning af næringsstoffer fra Hovborg Fiskeri udgør maksimalt 0,6 mg N/l, 0,05 mg P/l og 0,4 mg NH₄/NH₃-N/l samt 1 mg BI₅/l.

Denne stofmængde kan i sig selv ikke påvirke muligheden for opnåelse af målsætningen i marine vandområder. Der er ikke af staten krævet en særlig indsats i forhold til udledningen af næringsstoffer fra dambruget ud over at de generelle krav i dambrugsbekendtgørelsen følges. Hovborg Fiskeri har med en fodertilladelse på kun 58 tons/år ikke en næringsstofudledning, der kan påvirke miljøtilstanden i marine områder.

Kumulerede effekter

Ved Holme Å ligger ud over Hovborg Fiskeri også Hesselho Dambrug og Haltruplund Dambrug nedstrøms. Østerbygård Dambrug ligger opstrøms.

Dambrugene er under miljøgodkendelse af Vejen og Varde kommuner, så de opfylder dambrugsbekendtgørelsens vilkår og opfylder målsætningen i nærrecipienten.

Dambrugene vil ved indretning efter dambrugsbekendtgørelsen leve op til krav i vandområdeplanlægningen og dermed ikke medføre at nedstrøms ferske og marine vandområder ikke kan opnå målsætningsopfyldelse.

Med baggrund i en teoretisk udledning fra et standarddambrug med bundfældningsbassin som renseforanstaltning kan dambrugenes hidtidige udledning estimeres, da der ikke findes måleserier.

I vandområdeplanen for Jylland og Fyn (2015-2021) er fastsat en indsats for kvælstoffjernelse til Hovedopland Vadehavet på 677 tons N/år mens en indsats på 1114 tons N/år er udskudt til næste planperiode.

Medicin og hjælpestoffer

Udledningen af medicin og hjælpestoffer ved dambrugene ved Holme Å er styret af en samlet risikovurdering for Varde Å systemet samt Vadehavet udarbejdet af Niras. Dambrugene har dermed fået vilkår i miljøgodkendelser, der tager højde for at flere dambrug kan have brug for behandling med et givet stof på samme tid uden at miljøkvalitetskrav i å og hav overskrides.

Faunapassage, afgitring og vandindvinding

Vandområdeplanen for Jylland og Fyn beskriver overførte indsatser, der skal skabe faunapassage ved 2 dambrug nedstrøms i 2022. Disse indsatser vil samlet set skabe basis for, at der kan opnås større udbredelse i antal og areal samt gunstig tilstand for udpegningsgrundlaget laks, snæbel, bæklampret, flodlampret og havlampret i habitatområdet. Bilag IV arten odder har generelt fremgang i disse år, men vil også have gavn af større fiskebestande.

Miljøgodkendelserne indeholder af hensyn til bilag IV arten snæbel krav om max. 1 mm gitterafstand ved dambrugenes indløbsriste, når der skabes faunapassage¹⁰. En 1 mm afgitring vil også sikre nedtrækkende lampretyngel af hav- og flodlampret. Disse arter trækker i havet efter et par år i ferskvand. Der er dog generelt ikke krav om, at der skal afgitres udenfor habitatarter aht. bilag II beskyttede arter såsom lampretter.

Konklusion på den foreløbige habitatvurdering

Hovborg Fiskeri er et mindre eksisterende Dambrug, der godkendes på udmeldt foderforbrug (58 tons/år).

Der vil være positive effekter af forbedret spildevandsrensning ved alle dambrug iht. dambrugsbekendtgørelsen, ligesom faunapassageprojekter de kommende år vil forbedre tilstanden for udpegningsgrundlaget i habitatområderne H77 og H78.

Udarbejdet risikovurdering af anvendelsen af medicin og hjælpestoffer ved dambrugene sikrer at miljøkvalitetskrav i Holme Å og Varde Å og i marint Natura 2000 område udenfor Varde Å overholdes ved vilkår i dambrugenes miljøgodkendelser.

Forbedret afgitring ved dambrugene og reduceret vandindtag vil, når der i 2022 skabes gode faunapassageløsninger nedstrøms i Holme Å jf. vandområdeplanen, sikre gode forhold for habitatarter inklusiv bilag IV arter i Holme Å og marine Natura 2000 områder nedstrøms.

Indsats i forhold til næringsstoffer er for ferskvandsdambrugene er opfyldt ved overholdelse af dambrugsbekendtgørelsen, mens indsatser ved andre udledere sker i regi af indsatser i vandområdeplanlægningen.

Det kan konkluderes, at driften af Hovborg Fiskeri hverken i sig selv eller ved inddragelse af kumulerede effekter af andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000 områder i strid med opnåelse af områdernes miljømål.

Der er derfor ikke grundlag for at udarbejde en egentlig habitatkonsekvensvurdering.

¹⁰ Pt. er der gennemført forundersøgelser af faunapassageprojekter ved de to dambrug nedstrøms i Varde kommune, projekter etableres i 2022 har Varde kommune oplyst.